

BOUSOVÁK

Dvuměsíčník ♦ Ročník 56 ♦ číslo 3/2020

Zpravodaj města Dolního Bousova

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

po ukončení nouzového stavu z důvodu pandemie COVID-19 se naše společnost pomalu vrací do normálu. Po prvotním chaosu a neúspěchu, co přinesou další dny a týdny, se začíná život ve městech a obcích stabilizovat. Podle dostupných informací nebyl v našem městě a spádových obcích zaznamenán výskyt nakažených spoluobčanů. Děkuji všem, kteří přispěli svým zodpovědným chováním a obezřetností k tomuto výsledku. Děkuji všem, kteří se zapojili do šití roušek a darovali je městu, které je dále distribuovalo našim občanům. Město zakoupilo a umístilo stojan s dezinfekcí pro naše občany vedle vchodu prodejny COOP. Dezinfekce byla poskytnuta také našim seniorům v DPS a pro potřeby základní a mateřské školy.

Zejména pro starší občany nebylo jednoduché se orientovat ve změti informací, které se na nás valily prakticky každý den. Sledovat, co se může a nemůže, jaká platí omezení a co bude platit za týden. Bohužel ještě jsme nevyhráli, musíme se naučit žít s tím, že tady máme soupeře, který není vidět a může kdykoliv zaútočit znova. Je to soupeř, který má a bude mít vliv zejména na kulturní, společenský a sportovní život, dále na poskytování služeb, restaurace a turismus, na školství a vzdělávání atd. To vše se ukáže v následujícím období letošního roku.

/pokračování na straně 3/

Historie pomníků padlých před hřbitovem

V květnu jsme kvůli okolnostem jen letmo vzpomínali 75 let od konce 2. světové války. Tu v Dolním Bousově připomínají pomníky padlých před místním hřbitovem, které byly v roce 1975 doplněny pamětním kamenem. A protože se letos nekonala tradiční vzpomínka u hrobů padlých, ohlédněme se za historii těchto připomínek války. Před hřbitovem v Dolním Bousově je vlevo pískovcový pomník postavený v roce 1919 členy Sokola s nápisem „Padlým hrdinům dolnobousovským ve službách osvobozené vlasti 1914 - 1918“, doplněný na vrcholu sokolem se svěšenými křídly. Ten byl v roce 1995 odcizen, stejně jako kopie odhalená 27. 10. 2001. A tak je zde sokol číslo tři, odhalený spolu se dvěma pískovcovými bloky se jmény padlých v první světové válce 6. 10. 2018.

Konec té druhé přinesl nejen úlevu z jejího konce, ale i smutek nad padlými v květnových událostech roku 1945. Rozloučení s nimi popisuje dolnobousovská kronika. Čtrnáct obětí bylo pohřbeno v pátek 11. května 1945 odpoledne, dvě byly uloženy později. U katafalku na náměstí nastoupily kombinované stráže vojenské, partyzánské, sokolské a junácké. Čtrnáct stejných prostých rakví bylo srovnáno v majestátním šiku pod kvetoucími kaštany. Tisíce lidí stály v pohnutí a slzách. Místní rozhlas vysílal chorál Kdož jste boží bojovníci.

Po prosloveh starostů obcí Přepěř, Horního Bousova, sestry Bohumily Linkové a předsedy Revolučního národního výboru Dr. Vaňka, vykonal pohřební obřady místní katolický duchovní Formůšek.

/pokračování na straně 13/

29. dubna 2020 se konalo zasedání ZM netradičně, z důvodů možnosti nákazy COVID - 19 v sále sokolovny. Foto: R. Stránský

Foto k rozhovoru s jubilantkou Sylvou Daníčkovou (str. 6)

Vlčí Pole - nová přístupová cesta k bytovce a parkovací stání

H. Bousov - silnice a chodník od bývalé nemovitosti pana Bobka

V podkroví ZŠ se dokončují jazykové učebny

Slovo starosty

/dokončení ze strany 1/

Chod městského úřadu se bude pomalu vracet do normálu, ale stále za dodržování platných hygienických nařízení vydaných vládou ČR a Ministerstvem zdravotnictví. Městská knihovna a infocentrum jsou v plném provozu již od 27. dubna. Jaké dopady bude mít pandemie na ekonomiku našeho města? Jsme ve fázi odhadů a predikcí, které dostáváme od Ministerstva financí. Hrubé odhady jsou zatím takové, že pokles na straně daňových příjmů pro obec a města bude mezi 10–15 %, což pro naše město znamená zhruba minus 6–7 mil. korun. Reálná čísla budou jasnější ve druhé polovině roku po nastartování ekonomiky. A zejména budou důležitá při sestavování rozpočtu na rok 2021 a rozpočtového výhledu na roky následující.

Investiční akce

Investiční akce, které byly naplánovány na první polovinu roku, budou úspěšně dokončeny nebo už byly dokončeny. Jedná se zejména o dokončení **jazykových učeben v podkroví základní školy** včetně vybavení IT technikou a nábytkem. Stavba běží dle harmonogramu. Stavební práce by měly být dokončeny do konce června. Poté bude následovat vybavení učeben a příprava k užívání na začátek nového školního roku.

Koncem května budou pokračovat stavební práce na sídlišti. Budou dokončena parkovací stání a druhá část místní komunikace mezi bytovkami. Pokračuje se na opravě hřbitovní zdi na hřbitově v našem městě. Investiční akce Oprava lávky pro pěší přes Klenici u DPS byla zahájena v polovině května. Stavba si vyžádá určitá omezení v automobilové dopravě i pro pěší podle rozpracovanosti a technologických přestávek. Stavba bude trvat čtyři měsíce, na konci prázdnin bychom se mohli projít po nové lávce.

Dokončené projekty

Jedná se o opravu místní komunikace a parkovacích stání u bytovky v obci Vlčí Pole. Práce provedla firma ZETA Benátky. Celkové náklady na opravu ve výši 809.413 Kč s DPH byly hrazeny z rozpočtu města. Dále se opravila a zateplila část střechy na budově bývalé školy. Práce provedla firma Ječný a Volf. Náklady ve výši 158.631 Kč s DPH byly také hrazeny z rozpočtu města.

V obci **Horní Bousov** byla dokončena oprava místní komunikace a chodníku pro pěší od bývalé nemovitosti pana Bobka. Práce provedla firma COLAS CZ, a.s. Náklady na opravu ve výši 1.453.317 Kč s DPH byly hrazeny z rozpočtu města. Zároveň byla provedena revize a čištění dešťové kanalizace v tomto úseku firmou EKOLSERVIS Nová Paka. Byla zjištěna dvě problémová místa, která se budou muset v dohledné době opravit. Jak jsem informoval v minulých číslech Bousováku, projekt na nové chodníky podél krajské komunikace je hotov. Město žádá o stavební povolení. Na tento projekt bude

město žádat o dotaci ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Bohužel květnový termín konzultace na fondu byl z důvodu pandemie zrušen. Náhradní termín je stanoven na 8. 10. 2020, kde bude projekt představen. Pokud bude splňovat všechny podmínky pro podání dotace, město žádost zpracuje a podá do konce roku 2020 na fond.

Další investiční akce, která byla dokončena v našem městě je vybudování nové místní komunikace pro čtyři rodinné domky na Zahrádkách směrem na Trní. Práce provedla firma SVOBODA. Náklady na ve výši 594.384 Kč s DPH byly hrazeny z rozpočtu města.

Počátkem května byla městu předána Ing. Kozákem dokončená projektová dokumentace na nový vodovod v obci **Ošťovice**. Nyní město připravuje podklady pro podání žádosti o stavební povolení a podklady pro zpracování rozpočtu na celý projekt. Dále bylo dokončeno zpracování hydrogeologického průzkumu na vybudování nového záložního vrtu v okolí vodojemu pro posílení zásobování pitnou vodou pro naše občany. Nyní budou následovat práce spojené se zpracováním projektové dokumentace na nový vrt.

Město dokončuje přípravné práce na spuštění nových webových stránek města. Pokud půjde vše podle plánu, tak na konci prázdnin budou webové stránky zpřístupněny pro naše občany. V souvislosti se spuštěním nového webu se připravují další kroky ke zlepšení informovanosti našich občanů.

Jaký bude osud plánovaných kulturních akcí, zejména dětského dne a Bousovských slavností, se město rozhodne dle aktuální situace vzhledem k pandemii a vládním nařízením. Občané budou včas informováni.

Přeji vám klidné dny

Miroslav Boček
starosta města

Od dubna se mění cena vodného a stočného hned 2x

Město Dolní Bousov se dlouhodobě snaží držet ceny vodného a stočného co nejnižší. Svědčí o tom také to, že cena vodného se naposledy změnila v dubnu 2015 (z 27 Kč na 32 Kč).

V roce 2012 jsme z operačního programu životního prostředí úspěšně získali

dotaci na dobudování splaškové kanalizace v Dolním Bousově. V rámci této dotace jsme se zavázali po dobu 10 let plnit podmínky regulované ceny stočného pro město Dolní Bousov, z tohoto důvodu dochází ke každoroční změně ceny stočného.

I za těchto podmínek se však snažíme držet cenu vodného a stočného na minimální výši pro zajištění provozu vodovodu a kanalizace. Bohužel ceny spojené s údržbou vodovodního řadu a kanalizační stoky se každý rok zvyšují. Vodovodní řad (přivaděč z čerpací stanice ve Střehomi

do Dolního Bousova) byl vybudován v 70. letech minulého století a pomalu (ale jistě) již dosluhuje. V následujících letech bude muset být vyměněn. Již jsme začali na pracích spojených s touto výměnou.

Dosud v cenách vodného a stočného není zohledněna skutečnost, že bude potřeba vodohospodářský majetek pomalu obnovovat a tím pádem do něj investovat velké množství finančních prostředků. V minulých letech se investovalo do opravy a modernizace budovy vodojemu v Horním Bousově, také do intenzifikace čističky odpadních vod. Oprava čerpací stanice ve Střehomi nás čeká letos. Dále nás čeká také vybudování nového vodovodu do obce Ošťovice. Na tuto akce je již zpracována projektová dokumentace.

Z výše uvedených důvodů zastupitelstvo města dne 29. 4. 2020 odsouhlasilo zvýšení cen vodného a stočného. Cena vodného se pro hospodářský rok 2020 zvýší z 27,83 Kč na 29,76 Kč bez DPH. Cena stočného se pro hospodářský rok 2020 zvýší z 30,70 Kč na 34,43 Kč bez DPH. V tomto roce se navíc zákonem mění výše DPH. Od 1. 5. 2020 klesá DPH u vodného a stočného z 15% sazby na 10%. Pro občany města Dolní Bousov a jeho místních částí (Bechov, Horní Bousov, Vlčí Pole, Svobodín) to znamená, že za duben 2020 se bude platit vodné 34 Kč s DPH a stočné 39 Kč s DPH. Od května 2020 do března 2021 se bude díky dani platit nižší vodné 32 Kč s DPH a stočné 37 Kč s DPH.

Rada města dne 13. 1. 2020 odsouhlasila pořízení nové technologie dálkového odečtu vodoměrů. Od tohoto kroku si slibujeme zjednodušení odečítání vodoměrů a menší zatěžování občanů, neboť odečítání vodoměrů s touto technologií nebude muset probíhat za Vaší přítomnosti. Pracovník, který má na starost toto odečítání pouze obejde ulice a dálkově „nahraje“ aktuální stavy vodoměrů do přijímače. Vodoměry budou měněny postupně dle skončení jejich životnosti, která je 6 let.

Na závěr bych Vás poprosil a apeloval na Vás, aby se každý snažil šetřit s pitnou vodou, kterou čerpáme z vodního zdroje u Střehomi, jelikož neustále jsme (i z médií) upozorňováni na kritický stav zásob podzemních vod a období sucha. Město Dolní Bousov má povolen odběr podzemních vod z tohoto zdroje ve výši 187 000 m³ ročně, například v roce 2018 jsme odebrali 179 392 m³, tzn. blížíme se maximálnímu povolenému množství ode-

birané podzemní vody. Navíc se neustále připojují další občané Dolního Bousova nebo jeho místních částí. Z tohoto důvodu na Vás apeluji, abyste pitnou vodou neplýtvali například na zalévání zahrádek či napouštění bazénů. Na tyto činnosti se snažte zachytávat a využívat dešťovou

vodu. Opravdu neradi bychom se dostali do situace, kdy budeme muset přistoupit k vyššímu zvýšení ceny pitné vody, protože i nadále bychom rádi udržovali ceny vodného a stočného co nejnižší.

*Pavel Kubeček,
místostarosta*

Úřední hodiny městského úřadu

pondělí 8:00 - 11:30 12:30 - 16:30

středa 8:00 - 11:30 12:30 - 16:30

Poslední klient bude přijat 15 minut před koncem pracovní doby

Provozní doba městského úřadu pro veřejnost

úterý 8:00 - 11:30 12:00 - 14:30

V této době můžou být úředníci na řízení v terénu, doporučujeme předchozí domluvu

čtvrtek zavřeno 12:00 - 14:30 po předchozí domluvě

pátek po předchozí domluvě

Odpadový sloupek

Jak využívat sběrný dvůr?

Sběrný dvůr mohou využívat všichni občané Dolního Bousova, Horního Bousova, Vlčího Pole, Bechova, Svobodína, Ošťovic a Střehomi. Dvůr se nachází v okrajové části Dolního Bousova, příjezd ulicí Dlouhá, Zahrádky a K Piváku.

Běžná provozní doba (již bez omezení karanténou) je ÚT 8-11:30 a 12-16, ČT 8-11:30 a 12-18, SO 8-12 hodin.

Sběrný dvůr je **ZDARMA** určen pro fyzické osoby, které mají trvalý pobyt v Dolním Bousově a místních částech s výjimkou právnických, nebo fyzických osob oprávněných k podnikání. Odevzdání odpadu bude prováděno na základě kontroly občanského průkazu. Objemný odpad nad 300 kg/rok, stavební odpad nad 300 kg/rok a pneumatiky budou zpoplatněny dle platného ceníku.

Na sběrný dvůr můžete odvézt tyto druhy odpadů:

- ▶ **Objemné odpady:** starý nábytek (křesla, židle, skříně, váleandy atd.), podlahové krytiny (koberce, linolea), umyvadla, toalety,
- ▶ **Kovové odpady:** železný šrot, hliníkové předměty, barevné kovy, plechovky, hrnce atd.,
- ▶ **Stavební suť:** cihly a beton z drobných rekonstrukcí v bytě (do 300 kg na občana zdarma)
- ▶ **Pneumatiky** (zpoplatněno)
- ▶ **Tříděný odpad:** PET, sklo, papír, směsný odpad, nápojové kartony
- ▶ **Znečištěné obaly** od barev, ředidel, olejů, čistících prostředků atd.,
- ▶ **Sorbenty,** hadry od oleje, olejové filtry atd.,
- ▶ **Upotřebené oleje:** motorové, převodové a hydraulické oleje, brzdové kapaliny,
- ▶ **Pesticidy, herbicidy:** nespotřebované prostředky k hubení hmyzu a ochraně rostlin,
- ▶ **Spotřební chemikálie:** nespotřebované kyseliny, louhy, fotochemikálie, čistící prostředky apod.

Následující použité výrobky můžete bezplatně odevzdat na sběrném dvoře:

- ▶ **Použitá elektrozařízení:** ledničky, mrazničky, pračky, televize, rádia, počítače, mikrovlnky, videa apod.,
- ▶ **Baterie a monočlánky, akumulátory** z osobních aut a motocyklů,
- ▶ **Zářivky a výbojky,**
- ▶ **Léky** - léky nevyužívané nebo s prošlou zárukou.

Krátce z Bousovska

Vážení členové hasičského záchranného sboru Dolní Bousov, dne 21. dubna jste přijeli hasit náš hořící dům ve Střehomí čp. 16. I přesto, že se dům nepodařilo zachránit, vám chceme ze srdce poděkovat za vaši obětavou práci, vstřícnost a ohleduplnost s jakou jste k nám přistupovali během zásahu. Byla to velmi nelehká situace pro nás a stále se nám ještě nechce věřit, že nám shořel domov, ale v okamžicích, kdy jsme si nestihli z hořícího domu vynešt ani nejcennější věci, jste ochotné pomáhali zachránit vše, o co jsme požádali. Profesionalita a lidskost, se kterou jednali všichni členové vašeho sboru, nám velmi pomáhala situaci zvládat. Víme, že se zásahu účastnili i další jednotky hasičského sboru a prosíme vás, abyste naše poděkování předali i jim. Všichni jste byli skvělí a bylo nám ctí se s vámi setkat. S úctou

Marcela a Jirka Soukalovi

První včelařská po karanténě. 21. května jsme se sešli poprvé po karanténě u městských úlů v zahradě u knihovny. Pod vedením pana Říhy jsme připravili množství nových rámků pro naše včelky. Na dnešní schůzku dorazily děti z druhých a třetích tříd, ale byly velmi šikovné, vrtaly otvory do rámků, přitloukaly kovové cvočky, protahovaly drátek, zatavovaly vosk... Nakonec jsme se podívali společně do úlů. Rozdělili jsme do pater jednotlivé obsazené rámy, podle toho, zda obsahovaly jen med nebo mladé plody a doplnili jsme nové. U úlů si děti vyzkoušely práci s kuřákem (čouďačkou) a ochutnaly první

med přímo z plástve. Už se těšíme na příští schůzku 5. června., kdy budeme stáčet první městský med do sklenic.

P. Bartková, L. Hejnová

Letní kino. V letních měsících se projekce kina ProBousov opět přesunou pod širé nebe. A na co letos můžete těšit?

Na **pátek 17. července od 21.30** jsme pro vás připravili českou komedii **Vlastníci**. Film byl oceněn hned třemi soškami Českého lva. Ocenění získala Tereza Ramba za hlavní ženskou roli, Klára Melišková za vedlejší roli a Jiří Havelka za nejlepší scénář.

Hrdinové filmu jsou majitelé bytů v jednom postarším činžovním domě a právě mají společnou schůzi, na které se musí na lečtem společně dohodnout. Jiří Havelka se při volbě tématu inspiroval vlastními zážitky ze schůzí vlastníků bytových jednotek. Film budou možná jinak vnímat ti, kdo takovou schůzi nezažili na vlastní kůži, pro ně to bude jasný žánr komedie. Pro ty, kdo pravidelně schůze vlastníků navštěvují, to bude spíš drama. Každopádně se můžete těšit na skvělé herecké výkony, nejen oceněných dam, ve filmu zazáří i Dagmar Havlová, Jiří Lábus, Vojtěch Kotek, Pavla Tomicová, Ondřej Malý a další.

Druhý letní film **Yesterday** bude patřit nestárnoucím písním kapely Beatles. Hlavní postava filmu, neúspěšný písničkář Jack, zjistí, že je na světě jediný, kdo si pamatuje všechny jejich hity. Ostatním se jejich písničky v důsledku neznámé záhady úplně vytratily z paměti. Jack toho využije a konečně prorazí na hudební scéně. Originální a hravou komedii dvou legend britského filmu – scenáristy Richarda Curtise a oscarového režiséra Dannyho Boyla – budeme promítat v **pátek 14. srpna od 21 hodin**.

Za příznivého počasí se budou filmy promítat v zahradě za kostelem. Pokud máte možnost, tak si přineste vlastní pohodlné sezení (židličky, deky...). Konzumace donesených nápojů je u nás v zahradě povolena. V případě nepříznivého počasí se projekce přesune do půdních prostor knihovny.

O. Trísková

Stromy v aleji prosperují. Na podzim loňského roku proběhla společná výsadba aleje ovocných stromů podél naučné stezky

s názvem Okolo Klenice za hrou a poznáním. Více než třicet dobrovolníků vysadilo 50 slivoní v úseku mezi Bakovkou a Rohatskem a k tomu ještě 23 jabloní, třešní a ořešáků podél kolejí od zastávky vlaku Rohatsko směrem na Svobodín. Součástí výsadby byla i jedna pěkná, vzrostlá lipka v travnatém trojúhelníku u trafostanice v ulici Požárníků a také stromek moruše černé v knihovni zahradě. Projekt byl financován z grantu ze Státního fondu životního prostředí a dnes na jaře můžeme říct, že je zatím úspěšný. Ze 75 stromků se k životu na jaře neprobudila pouze jedna slivoň. Všechny ostatní stromky krásně obrazily a mají se k světu.

D. Říhová

Čteme s nečtenáři o prázdninách. Během léta se v knihovně uskuteční dvě čtení pro děti od 4 do 7 let. Během hodinové čtenářské lekce se děti interaktivní formou seznámí s jednou knihou, letošní prázdninové čtení bude patřit knize **Bubáček** od Daniely Krollupperové. Čtení bude doplněno výtvarnou dílnou či pohybovou aktivitou, která tematicky naváže na přečtený text.

Číst budeme ve středu 15. července a 12. srpna vždy od 9 do 10 hodin v dětském oddělení městské knihovny. Během prvního čtení se seznámíme s **Bubáčkem**, dozvíme se, jak se objevil v našem světě. Druhé čtení bude volně navazovat na předchozí, ale tentokrát společně s **Bubáčkem** prožijeme dobrodružnou cestu z lesa, ve kterém se ztratil. Podaří se mu najít cestu zpět za Lukášem?

Na čtení je třeba se předem přihlásit: osobně v knihovně, emailem – knihovnice@dolni-bousov.cz, případně potvrďte účast svého dítěte přes facebook knihovny.

O. Trísková

V této rubrice je místo i pro vaše sdělení, názory a zajímavé informace, na které byste rádi upozornili další obyvatele Dolního Bousova a okolí. Své příspěvky zasílejte emailem či poštou do redakce nebo je přineste osobně do infocentra v Kostelní ulici.

U paní Sylvy Daničkové

Před pěti lety jsme s paní Sylvou Daničkovou besedovali v městské knihovně při příležitosti jejího jmenování čestnou občankou města Dolního Bousova. Bylo to „čirou náhodou“ na její osmdesátiny. Rok na to přijela k nám znovu a vyklubalo se z toho několikadenní krásné turné po Českém ráji.

Průběžně si píšeme, paní Sylva jako jedna z mála „umí“ ještě klasické dopisy rukou psané a poštou zasílané, občas mejlíky, milé telefonáty.

Loni v září jsme se konečně rozhoupali k návštěvě u ní na Kampě. Trochu to tam znám ze studentských let. A asi před 25 lety jsme tam zajeli s tehdejší starostou Joskou Vynikalem v souvislosti s přípravou knihy Dolní Bousov – moje město.

Paní Sylva pak do ní napsala nádhernou úvodní stať Domov.

Tu loňskou návštěvu jsme si chtěli opravdu vychutnat. Také do Prahy nejezdíme tak často, už na ten ruch velkoměsta nejsme moc stavění. Vynechám líčení klasických komplikací vesničana ve městě (parkování, metro), prostě jsme dojeli k Muzeu, prošli bez újmy Václavákem, dále na Staroměstské náměstí, i Orloj nám zahrál, Královskou cestou ke Karlovu mostu. Tady už jsme zvolnili, kochali se výhledy na všechny strany nejkrásnějšího města světa. Prohodili pár vět s pouličními prodejci. A už stojíme na malostranské straně mostu před historickým „domem s válečky“ (viz foto), kde paní Sylva bydlí. Legenda praví, že v tomto domě byl kdysi mandl a dívka jmé-

nem Marie si z neopatrnosti strčila ruce mezi válce mandlu, v zoufalství vykřikla prosebná slova k patronce Panně Marii a válce se zázrakem uvolnily. Dodnes nahore na balkóně visí obraz Panny Marie a vedle něho dva mandlovací válečky.

Ale my už stojíme u dveří a zvoníme na známé jméno. Paní Sylva nás očekává. Přijetí je dojemně srdečné. Atmosféra bytu je něco mezi 19. stoletím a budoucností. Krásný starožitný nábytek, obrazy, vyšívání ubrus, káva, koláče a k tomu vnitřní schodiště do nebe. Okamžitě tomu kouzlu podléháme. Dvě hodiny krásného povídání prolétnou jako ve snu. Pokoj je zároveň i Sylvinou pracovnou, nemůže přeci běhat s krabicemi po schodech do nebe. A pozůstalost Daničkových a Vaňkových je přebohatá. Jako promovaná historička k ní přistupuje s náležitou pečlivostí. Odcházíme až trochu nakvap. Máme v Praze dodržet ještě jeden termín. Mezi dveřmi si slibujeme setkání v dohledné době zase v Bousově. A už klušeme ke Klárovu a metrem se vracíme do reality.

Večer cestou autem domů si připomínáme Sylvin životní příběh. Vzpomeneme jí i nám milého Jiřího Šlitra, zanotujeme si pár semafořských písniček. Opakujeme si její hereckou a literární éru i dětství v Bousově. Legendární Expo 58 v Bruselu a Laternu magiku s jejím účinkováním. Z minulosti se nám vynoří osobnost jejího dědečka MUDr. Vaňka, bousovského starosty a klíčové postavy května 1945. A pak defilují všechna ta osobní setkávání, nejprve to historické krátce po sametu v místním kině plně nadějí, a pak další a další...

Tak, milá Sylvo, brzy na viděnou v Bousově.

Tomáš Grindl

Dědictví předků – 4. díl Chov ovcí a zpracování ovčí vlny na Bousovsku

V 16. století nastal i v našem kraji nebyvalý hospodářský rozmach. Vrchnost zakládala rybníky, rozšiřovala lesní těžbu a budovala nové dvory. Prosperovaly mlýny, pily, valchy, pivovary, cihelny.

S těmito změnami souvisí i chov ovcí ve velkém. K nejstarším statkům, kde

se chovaly ovce, patřily Semytiny, Horní Bousov, Osenice, Vlčí Pole a Obruby. Po třicetileté válce, v druhé polovině 17. století, přibýly například ještě dvory ve Kdanicích, Rakově a na Humprechtě. Ovčiny byly většinou kamenné, jen v Obrubech byl dřevěný. V Dolním Bousově

se tehdy chovalo cca 500 kusů jalových ovcí a bahníc. (Jalové ovce jsou ty, které ještě nerodily a bahnice už mláďata měly.) Ve Vlčím Polí, Obrubech a Kdanicích se chovali skopci, těch bylo mnohem více, protože skopec měl dvakrát větší tržní hodnotu než ovce – koncem 17. století se prodával za tři zlaté kus. (Skopec je vykleštěný beran.) Roku 1686 hejtman Grajner chválí kostecké ovčí plemeno: „Je velmi krásné, zejména v Osenicích, kdežto petršpurské ovce mají vlnu velmi hrubou.“ Petršpurk – dnešní osada Petrohrad – leží mezi Rakovníkem a Karlo-

vými Vary. Tenkrát byl petršpurský zámek s okolím majetkem Černínů. Ještě zbývá vysvětlit, co to byly statky a dvory. Na statcích hospodařila drobná šlechta. Postupem času začali skupovat majetek nižších šlechticů Lobkovicové a Černínové a ze statků se staly panské hospodářské dvory.

A jak s chovem ovcí souvisí název jedné městské části – „Příhon“? Na Příhoně nebo Příhonská ulice bylo místo, odkud se přiháněly do Bousova ovce z Osenic.

O ovcích a ovčácích se u nás dodnes zpívají lidové písně. K nejnámějším patří: Pásla ovečky v zeleném háječku; Ovčáci, čtveráci nebo Znáš já jeden krásný zámek. Další písničkou je místní koleda: Hic, pic přes záhony, hopsa, stádo běží; kterou už opět znají děti z bousovské ZŠ. Na konci 19. století se věnoval sběru lidových písní na Sobotecku řídící učitel Antonín Vojtěch Sakař.

Nyní se podíváme na zpracování ovčí vlny v našem kraji. Se soukenictvím, výrobou vlněné látky – sukna, souvisí mnoho dalších řemesel, například **prádláctví** (prádláci a prádleny spřádali ovčí vlnu pomocí pletacích drátů), **barvířství** (barvíři látku barvili většinou do odstínů tmavě šedé či modré) nebo **punčochářství**. Punčochářství v podstatě dalo základ **valchářství**.

Původní postup výroby vlněných punčochů byl následující. Pletly se na dlouhých dřevěných nebo ocelových drátech z přírodní vlny. Hotové se namáčely v teplé lázni z vody, sody a mýdla. Pak se praly v koších na potoce a sušily na plachetkách, aby se zbavily lanolinu (tuku z ovčí srsti). Potom přišly na řadu další speciální lázně a nakonec se výrobky obarvily. Následovalo vlastní valchování nesešitých upletených polotovarů. Valchování je zhušťování látky účinkem tlaku, tlučení a hnětení „za mokra“. Vlněná vlákna se tak více propletou, dochází ke zplstění. Vyprané výrobky se sušily na dřevěných formách ve tvaru lidské nohy. Vyráběly se v mnoha velikostech. Nakonec se vlákna soukenickou štětkou rozčesala, vlas se přistříhl a navlhčené punčochy se ještě lisovaly. Finální produkty se po párech sešivaly do tuctů a prodávaly se na jarmarcích v Dolním Bousově, Sobotce, Jičíně, Nové Pace, Jilemnicích, Turnově, Bakově nad Jizerou, Mnichově Hradišti, Libáni, Rožďalovicích či v Kopidlně.

Kvůli zpracování ovčí vlny byl ve druhé polovině 17. století přestaven Lelkovský mlýn (poblíž hřbitova) na valchu. Vodní kolo mlýna se stalo vhodným pohonem pro valchovací zařízení. Na celý proces máčení a plstění ovčí vlny dohlížel zkušený mistr valchář. Vlněná látka, máčená

v několika různých lázních, byla strojně zvalchována: vlákna byla zplstěna, textilie sražena po šířce i po délce. Takto upravené látky se říkalo sukno a šily se z ní hlavně pláště a kabáty, které dobře odolaly nepříznivému počasí.

Odtud jistě vzniklo rčení: „Jsem jako zvalchovaný“. Znamená to, že byl člověk bolavý a unavený, jako zbitý. Ponožkám z vlněné látky se tu dodnes říká „valchovačky“.

V sedmáctém století se v našem kraji rozvíjela řemeslnická sdružení, tzv. cechy. Co se týče oděvních řemesel, patřily k cechům zapsaným přímo v Sobotce: cech tkalcovský (1650), ševcovský (1651), soukenický (1661) a punčochářský (1736). Sobotecké cechy sdružovaly řemeslníky příslušných oborů z celého okolí, tedy i z Dolního Bousova. Před vznikem soboteckých cechů pracovali mistři a tovaryši pro vzdálené cechy, například před rokem 1661 soukeníci pro mladoboleslavský cech, punčocháři před rokem 1736 jezdili převážně do Prahy.

Z oděvních řemesel nesmíme vynechat krejčí, těch bylo v samotné Sobotce v roce 1737 celkem 58.

Zdroje informací: Hospodářský vývoj Dolního Bousova a okolí (Oldřich Holý), Malé dějiny Sobotecka, 1. díl (Karol Bílek), vzpomínky pamětníků.

Dolnobousevští hasiči měli napilno

Zhodnocení činnosti Sboru dobrovolných hasičů v roce 2019 proběhlo na výroční valné hromadě konané 18. 1. 2020. Místní sbor měl k 31. 12. 2019 celkem 55 členů. V roce 2019 bylo svoláno 6 schůzí výboru SDH a jedna valná hromada. Členové výboru se zúčastňovali schůzí svolaných 10. okrskem a schůzí svolaných Okresním výborem SHČMS. Mimoto probíhala průběžně řešení aktuálních problémů a potřeb sboru či jednotky za účasti starosty sboru, jednatele, velitele jednotky, velitelů družstev a strojníků.

Minulý rok byl pro náš sbor vcelku úspěšný. V závěru roku 2018 město podalo žádost k Ministerstvu vnitra prostřednictvím generálního ředitelství HZS o dotaci na pořízení dopravního automobilu s přívěsem nákladním pro Jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, jako náhradu

za vysloužilé vozidlo AVIA A 30. Maximální výše dotace byla 450 000 Kč. Ministerstvo 20. února 2019 vydalo městu řídicí dokument „Registrace akce“, na základě toho město mohlo zadat výběrové řízení na dodavatele vozidla. Celé výběrové řízení administrovala společnost I FSL s.r.o. Holín jednatelka paní Soldátová. Byli osloveni tři uchazeči: Auto Trutnov s.r.o., VESTA Auto Corson spol. s r.o. Praha a HAGEMANN a.s. Ostrava. Ve stanovené lhůtě podali nabídky všichni oslovení dodavatelé. Výběrová komise vybrala jako nejvýhodnější nabídku společnosti HAGEMANN a.s. s nabídkovou cenou 858 811 Kč včetně DPH.

Po podpisu kupní smlouvy byla podána žádost o rozhodnutí o přidělení dotace a město získalo dotaci ve výši 300 000 Kč. Vybrané vozidlo Peugeot BOXER 3300

L2H2 s přívěsem nákladním, bylo dodatelem předáno 7. srpna 2019. Před tím, v červnu 2019, byl starosta sboru se strojníkem Leošem Hrušovským u dodavatele vozidla – společnosti HAGEMANN v Opavě – k projednání konkrétních detailů vybavení vozidla. Po registraci bylo vozidlo zařazeno do IZS.

Je to historicky první úplně nové vozidlo pořízené pro JSDHO Dolní Bousov. Zde chci poděkovat starostovi města a radě města za přízeň a podporu hasičů.

Průběhu akcí a událostí SDH v roce 2019:

- ▶ V počátku ledna byla provedena inventarizace majetku
- ▶ 12. ledna proběhla Valná hromada SDH
- ▶ 19. ledna zvaní na hasičský ples
- ▶ 23. ledna příprava tomboly

- ▶ 26. ledna Tradiční hasičský ples v sokolovně
 - ▶ 17. února účast na valné hromadě 10. okrsku na Rohatsku
 - ▶ 13. dubna sběr železného šrotu
 - ▶ 30. dubna asistence při pálení čarodějnic
 - ▶ 24.-25. května v poskytnuta hasičská klubovna pro volby do Evropského parlamentu
 - ▶ 31. srpna asistence při pořádání „Bousovských slavností“
 - ▶ 31. 8.-1.9. asistence při pořádání MR v autokrosu na Rachvalách
 - ▶ 7. září doplňování vody do historické parní lokomotivy na nádraží v Dolním Bousově
 - ▶ 3. října jsme se rozloučili s dlouholetým pomocníkem - DA Avia 30 - prodán do soukromé sbírky veteránů
 - ▶ V týdnu 7.-10. října STK hasičských vozidel
 - ▶ 15. října proběhla kontrola hasicích přístrojů v hasičské zbrojnici
 - ▶ 16. listopadu účast starosty a jednatele sboru na shromáždění představitelů SDH okresu Mladá Boleslav v Dlouhé Lhotě
 - ▶ 7. prosince asistence při akci Mikuláš 2019
- Akce Jednotky sboru dobrovolných hasičů Dolní Bousov v roce 2019:**
- ▶ 16. února odborná příprava velitelů jednotek a velitelů družstev v HZS Mladá Boleslav
 - ▶ 1. března likvidace lesního požáru v Přeperech
 - ▶ 9. března likvidace požáru balíků slámy v Ošťovicích
 - ▶ 10. března technický zásah - odstranění spadlého stromu z komunikace v Domousnicích
 - ▶ 11. března technický zásah - odstranění spadlých stromů ze silnice Petkovy-Řitonce
 - ▶ 23. března odborná příprava velitelů a strojníků v Mn. Hradišti
 - ▶ 24. března likvidace požáru trávy v Obrubcích
 - ▶ 9. dubna - školení velitelů v Kosmonosích
 - ▶ 16. dubna odborná příprava jednotky na letišti v Ml. Boleslavi
 - ▶ 31. května likvidace lesního požáru v Martinovicích
 - ▶ 8. června - pátrání po utonulém v rybníku Červenský (planý poplach hlášený opilcem)
 - ▶ 9. června likvidace lesního požáru u hradu Kost
 - ▶ 6. července likvidace požáru ve Střehomi
 - ▶ 29. července likvidace požáru trávy a spadlého stromu V Kolonii
 - ▶ 3. srpna likvidace požáru strniště u Rohatska
 - ▶ 5. srpna likvidace požáru RD v Ujkovicích (požár vznikl od pračky)
 - ▶ 12. srpna vylovení srny spadlé ve vodní nádrži sadařů v H. Bousově
 - ▶ 31. srpna asistence při pořádání 2. ročníku „Bousovských slavností“
 - ▶ 24. září likvidace požáru trávy v Ošťovicích
 - ▶ 23. listopadu likvidace požáru os. automobilu v průmyslovém objektu po armádě ČR (bývalý DOBOS)

*Pavel Kula,
starosta SDH Dolní Bousov*

Od kovářiny ke slavíkům

Rozhovor s Pavlem Kverkem

Pavel Kverek (* 1959), umělecký kovář a známý ornitolog, více než 40 let se věnuje výzkumu slavíků. Je dopisovatelem mnoha odborných a populárních časopisů. V roce 2017 obdržel cenu České společnosti ornitologické (ČSO). Pochází z Dolního Bousova, nyní žije v Kněžmostě.

Když s tebou začínám rozhovor teď v květnu, nemohu se hned v úvodu nezeptat: Jaké je to letošní ornitologické jaro a může tě po těch letech ještě něco v přírodě překvapit?

Je uspěchané, jako všechna v posledních letech. Ta bouřlivost svižného prolínání obrazů a nálad je ovšem kolosální. Generace před námi by zíraly, dřív se vše počínalo táním hlubokých závějí - a třeba stromy byly daleko váhavější. A jaro ornitologické? I to je zrychlené, ale pozor - slavíci starý letový řád dosud nezměnili! A to přilétají do zcela jiného prostředí, než jejich prarodiče. Ta konzervativnost je zrovna překvapující, když se ptáš...

Známe se už nějaký pátek, tak to můžeme vzít hezky od Adama. Pocházíš z Bousova, ještě tě tu pamatují. Byl jsi, s dovolením, obyčejným vesnickým klukem (Bousov tehdy ještě ani nebyl oficiálně městem, byť měl vždy náměstí a nikoliv náves). Jak se to stane, že se tenhle kluk bez nějakých zvláštních osudových předpokladů stane uměleckým kovářem a ještě k tomu špičkovým ornitologem?

Děkuji za tu otázku. Dostat se v řemesle od broušení ventilátorů ve Strojtexu na úroveň, kdy jsou dílně svěťována k záchranám či omlazením díla mistrů dávno nežijících, je výsledkem houževnatosti a pečlivosti. Jsem pomalý až „užívavý“, kdyby u výhně neměla být pohoda, odejdu to zkusit vedle do klem-pírny, a pak už to jistí jen síť v rákosí. Napracuji to jindy, dobrovolně a bez příplatku. Mám-li v noci nápad, jdu ho potichu nakreslit a chytit slovy. Momenty natolik vzácné, že si zaslouží žít. No a v ornitologii to bylo podobně. Tady mi ovšem pomoci nemohl nikdo, protože nikdo v okolí nebyl. Měl jsem ovšem čich na specializaci, po jednom rybářském májovém „ozáření“ nočním zpěvem ptačího mistra bylo nalajnováno. Kdyby rodiče mohli

dnes zažít kredit, jehož se mi dostává po slavíkářské Evropě, už by mi podporu možná alespoň zašeptali. I v tom to bylo těžké. Vzpomněl jsem si na to, když mi vysekla poklonu na soutoku Prosny s Wartou uznávaná doktorka přírodních věd z Ameriky, která s námi spolupracovala na křížení příbuzných slavíků v tamní hybridní zóně. Vážím si každého půlkrůčku, kdy v oboru postoupím dál.

Teď jsem si vzpomněl, že jsme vlastně spolu roku 1985 zakládali v Bousově místní organizaci Českého svazu ochránců přírody, ale to už jsi byl zkušeným kroužkovatelem. Ta ornitologie je pro mě tázání zásadní. Pohybují se dlouho v prostředí přírodovědy, znám mnoho lidí z těchto oborů včetně graduovaných, ale snad nikoho dalšího takového, který by se jen vlastní pílí povznesl na takovou úroveň. Kdy a jak se to stalo, že z řadového kroužkovatele ses vypracoval na snad největšího odborníka na slavíky minimálně tedy v republice (ale myslím tím klidně na světě, aspoň tedy z pohledu etologie a fenologie druhu)?

Je to jako s tím železem. Základy bídny, potřebovaly nejprve zhutnit způsobem pokus - omyl. Nevadilo mi to, brzy jsem začal

zjišťovat, že knížky mnohdy lžou a tak nikdo stejně nemá v té chvíli rozumu víc. Bylo potřeba i k těm textům mnoho oprav, iniciovaných zrajícím výzkumem. Pak teprve sázet kartu za kartou, a občas s přispěním štěstí vytasit trumf. Objev pro vědu. Okolí mezitím poprvé zpozornělo. Ano, při vši pokoře, je to tak. Dnes je má specializace, a s ní i krajina domova, poponášena na slavičích křídlech mezi znalci po Evropě třeba při společném publikování. U nás není druhého znalce, tak to mám snadnější. Všechny otázky řeším já. Není zde místo k vychloubání, ale jen jedna taková věc... Před rokem jsem dostal pozvání do Brna k přednášce na univerzitě. Byl jsem mezi kolegy jediný bez titulu, a pak mi poslali zpětnou vazbu. Dělal se to. Napsali - to Vás bude zajímat. Studenti mne vynesli na druhé místo, s velkým náskokem před třetím. Slavičí bodovali.

Slavíka jsem si vybral, když jsem jednou zjistil, že u Klenice v Lipkách zpívá. Je to mediálně známý příběh, tady nemáme moc místa. Jel jsem to v noci ověřit, protože jsem nevěřil. A pak už to šlo rychle. Ano, 40 let je sleduji, 38 let kroužkují. Jedna z nejdelších specializací u nás. Ale já jsem prostě takový. Proč přecházet na téma jiné, když není hotovo - a navíc, je tu už závislost. Jen kniha přiletí. Co to je za unikum!

Vím, že už i oficiální kruhy vzaly výsledky tvého bádání na vědomí. Nejsem zrovna pečlivým kronikářem, připomeň nám, kdy a kde už na tebe blikla světla ramp a připnuli ti metál či vtiskli pochvalný glejt?

Čím začít? Seděl jsem v Boleslavi u pana primátora po tom skvělém výsledku na periférii města. Vždyť takového slavíka hledali všichni v přírodě od začátku. Ocenil mne za šíření dobrého jména regionu a pak pozval do svého pořadu na rádiu. To bylo veselé. A taky přišel neohlášen do muzea (vůbec prvně!) na naši tehdejší výstavu. Pak jsem dostal cenu čtenářů Deníku - nádherné skleněné srdce. Bylo nás osm finalistů v Divadle U Hasičů, jela tam se mnou i žena. Porota byla moudrá, odměnila všechny. Vedl jsem poměrně dojemnou řeč za mikrofonem. Vedle stál kluk, co zachránil dva životy a mne tam dostali slavičí, do takové společnosti. Nebylo to nijak počítačem „naklikané“, posílaly se kupóny z novin. Když ČSO v roce 2017 prvně začala udělovat cenu, museli jsme jet do Písku. Prý jsem se i s tím Slavičím hájem vešel do všech kritérií. Ocenění visí v rámečku tady nad hlavou, s malbou slavíka od Jana Hoška. Těs s Mariánem Polákem točí druhý díl k Planetě Česko. Co

Rok 2017 - Česká společnost ornitologická ocenila práci Pavla Kverka.

myslíte, kde jsme dnes natáčeli slavíky? Radši už klepnu tečku. Spousta nádherných pořadů - jako Host do domu na ČRo II Praha s Janem Křelinou tehdy. Noční Mikrofórum se Světlanou Lavičkovou, nebo Tandem Jana Rosáka na Regionu. Na boleslavské tehdejší Jizeře v živém vysílání, když jsme probírali možné nárazy do skla u krmítek za okny - zavolala paní a všichni spadli: "My máme tak špinavá okna, že je ptáci vidí!". Programový šéf Jaromír Maceška zemřel mladý. Ale stihli jsme s mikrofonem dojít spolu a s lidmi k prameni Klenice.

Co ty osobně považuješ za takový svůj top úspěch v ornitologii? Čeho ty si nejvíc ceníš?

Ono už to tu zaznělo. Křížení příbuzných slavíků je vlajkovou lodí výzkumu. Povedlo se tehdy chytit dospělého potomka rozdílných partnerů, ovšem samici. Samci se objevují a dál hnízdí jako kříženci. Samici znali Němci jen z umělých chovů, že se přeci jen může narodit těž. Že je však neplodná, a tak dále... No ale v přírodě ji nikdo neviděl. Je to velmi složité rozpoznat, ale já byl v roce devět už zkušený. Ještě že mne novinář z mělnického TEPu za ty obchodáky v Boleslavi tehdy vytáhl. Pecka jak hrom! Mluvil jsem nahlas. Genetika, ověření a publikování právě v Němcku ☺. Jsou ale objevy mnohé další i mimo křížení. Třeba letní noční odchyty, že to vůbec lze, ale na to už by zpravodaj byl asi mělký.

Další, co u tebe obdivuju, je úžasný rozsah publikační činnosti. V Bousovsku o tobě lidi už dlouho vědí, ale já tě regis-

truju i v mnohých dalších periodikách, kam ty vlastně všude dopisuješ?

No, v současnosti jsem to omezil, protože vedu léta blog Zaměřeno na slavíky. Platím jim doménu, abychom měli pokoj od reklam. Nyní se texty objevují v Mnichově Hradišti, Bakově, Sobotce, Dolním Bousově. Psal jsem hodně do novin v Boleslavi (měl jsem tam i svůj sloupek), na Českodubsko, do Března, tehdy do Starých Hradů i do sborníku OJKT - já nevím, ještě bych něco našel. Kam už nepišu - sem do Kněžmostu. Psal jsem samozřejmě od revoluce, ale před rokem jsem se rozzlobil a okamžitě skončil. Bývalo to jiné.

Uzavírám toto téma s tím, že podle mě vždy volíš ve svých textech optimální poměr odbornosti, populárnosti a poetiky. Vlastně neuzavírám, ještě je tu tvůj Slavík z dubového lesa. Jak tato kniha pasuje do tvého vnímání světa?

Ano, pasuje na milimetr. Nebývalo knížek dřív, vyrostl jsem na Rybařičích na Modré zátoce a Uprchlíku na ptačím stromě. V místní lidové knihovně jsem si je půjčoval jistě jen já. Jednou, docela nedávno jsem pochopil, že musím splatit dětem a navázat na tu nádhru. Psal jsem pravdu, která je z naší statečné krajiny, lidé místa poznají, i když jsem nejmenoval. Dubový les je na okraji Hradiště, tamní pan starosta byl nadšen. Odvážný vlastní náklad je skoro pryč, pomohla i města, Bousov jako první. Proč ne, když je „Hlavním městem slavíků“. V Kněžmostě to na vědomí vztít příliš nechtěli, to ve Vrchlabí už ano. Nikomu jsem knihu netlačil, to nedělám. Krásné ohla-

sy, nádherné. Jedna kolegyně z vedení ČSO napsala, že dcera nechtěla číst, ale přes Slavíka z dubového lesa najednou začala. To člověk nevymyslí. Dcera stránky zilustrovala hlavně pro děti, tak mělo i být. Ohromná radost a zkušenost k nezaplacení!

No a jsme u další tvé bohaté aktivity a tou jsou různé besedy pro děti, mládež, veřejnost, akce typu vítání ptačího zpěvu (VPZ), noci se slavíky. To sis vymyslel sám nebo ono si to vybralo tebe? A co to dává tobě a co myslíš, že to dává těm účastníkům?

Když byl první ročník VPZ, řekl jsem lidem, že to je na zkoušku a že nic dál nebude. Pustil se tam do mě redaktor novin - jak si to můžu dovolit, když přišlo tolik nadšených lidí. Psal se rok 2001. Jsou to dnes již hodně společenské události. Lidé bývají rádi.

Tak tohle musím doplnit. Tvoje mluvené projevy jsou mimořádné. Nikdy zapomenu na veřejné setkání s tebou u Červenského rybníka. To byla nepřetržitá šestihodinová slovní kanonáda, publikum se několikrát vystříдалo. Tvůj syn s kamarádem nosili z lapacích sítí jednoho zpěváčka za druhým a my o každém vyslechli sto zajímavostí a detailů. Nic podobného jsem nikdy nezažil.

Ale pokročíme dále. Jsi také občansky aktivní, vystupuješ proti různým nešvarům, hlavně v přírodě a v životním prostředí, působil jsi proto i v zastupitelstvu obce (možná i v jiných spolcích, redakcích). Jak bys dnes ohodnotil lidskou společnost? Jde to s ní ještě? Máme ještě šanci?

Jsem hluboce věřící, věřím v přírodu. V její sílu i opravdovost. I proto se jí zastávám. Proto o ní mluvím, kreslím její ladnost, ale jedním dechem promlouvám o křehkosti. Ano, mám zkušenosti z politiky i ochrany přírody. Dnes jsem ve všem takovým „nabádajícím samotářem“. Přijde ovšem čas, kdy opravdu všichni znovu budeme muset zvážnět a zabrat. Děti počínaje.

Ale zpět k tvé profesi. Dneska je nejpřirozenější cestou k umělecké kovářině absolvovat studium tohoto oboru na střední uměleckoprůmyslové škole. Tak to ostatně provedl třeba i tvůj syn. A pak se ukáže, co v tom kterém absolventovi je a bude-li schopen se tím i uživit. Ale ty jsi samouk, kovářský i umělecký. Dá se tohle vůbec samo-naučit? Nebo, jaký jsi na to objevil figl?

Ani nejlepší škola nenaučí pochopit jeden konkrétní zámek u dveří, kde se ondy čerstvě bralo za kliku. První pozorné rozebrání, přečtení systému a další cesta je již otázkou zku-

šenosti. Zručnost, poctivost, přemýšlivost, a zbrkllost poslat za dveře! Číst, studovat, ono se jinak přijímá, když hledané člověk k pokročení potřebuje. Hlava na to čeká, ruce připraveny okamžitě poslechnout. Hodně jsme prošli se synem, předváděli i na Helfštýně, tam už to byla liga! Kovali jsme tam na téma nsvobody - ostnatou osnovu z lágru a na ni nabodnutého vytepaného motýla. Bál jsem se (dostali jsme pracoviště, kde hořel koks místo uhlí, vedle Slovinců), abych neupálil tykadla. Němci nás plácali po zádech nejvíc. Uznale. V Boleslavi na Metalovém sympóziu jsme za Česko vykovali plastiku továrníka Svobody i s modelem jeho traktůrku. Trvalo nám to týden. Dílo je vystaveno v nemocnici. Figlem - jak se ptáš - je absolutní zájem o téma.

V Bousově máš celou řadu kovářských realizací, tak nám je, prosím tě, zopakuj, já bych určitě na nějakou zapomněl. A která z tvých prací, třeba i v širším okolí, byla taková extra fajnová, na kterou jsi opravdu pyšný. No a řekni taky něco o kovaných betlémech, nakonec jeden jsme viděli o posledních Vánocích u nás na faře.

Betlémy jsou v republice nejspíš jen dva takto pojaté. Náš rodinný a bousovský. Ten nově. Na Hefaistonu dostal ten prvý Cenu poroty a bývá v Betlémské kapli v Praze o Vánocích. V Bousově máme několik prací a oprav. Baví mne kombinovat materiály. Dřevu sluší úžasně kované železo, moc mne bavily centrální hřbitovní kříže v Bechovi a V Lipkách. Jsem přesvědčený, že vydrží opravdu dlouho, ramena jsou po vrchu opláštěna mědi a dřevo dubové. Všechny hřeby z mědi. Lišty v průbojích ohrnuty tak, aby ani podle vpichu nezatékalo. Žádné tmely. Usazení v betonu do železných ploten, sendvičem. Parádně vyšly sluneční hodiny na škole a těší mne, že jdou pořád. Zase - materiály vskutku dlouhověké, železo, měď, cín, zlato. Text je v nich nesmlouvavý, však přesný. A kohout? Prostě trefa! Ne od nás, od původního návrhu v nice. Máme toho kolem víc. Upozornil bych na kapli v Lítkovcích, po mnoha letech báječně drží. Tam jsem autorem i měděných cibulovitých bání, s návrhem oplechování sloupků. A kovářských prací pochopitelně též. Zastavte se u ní, pojedete-li kolem. Autorem štuku a omítek je zednický mistr Petr Prýmek z Bosně. Skvělá spolupráce.

A teď k těm posledním projektům, k naučným stezkám v Bousově a v okolí, ty jsou nepřehlédnutelné. Začalo to tuším „Slavičím hájem“, teď už se připravuje další. Skvělé na tom je, že autoři a většinou i realizátoři jsou místní! Dnes je totiž všude jinde obvyklé zadat si naučnou stezku

u profesionální firmy (často bůhví odkud) a na klíč. Pak tam ovšem chybí to místní srdeční, a často jsou tam dokonce chyby z neznalosti reálie (jako třeba v Plakánku).

Stezky se chválí samy. Lidem se líbí a vrací se na ně. Spravuji je, tak to vím. Ano, mobiliář je opět dlouhověký, vandalství se nám převážně vyhýbá, pozvali jsme lidi suchou botou do pěkných míst, je to fajn. I spolupráce běžela k cíli, hlavně je i v kotlině Bousovska ještě ukazovat co. Slavičí háj ještě není součástí, bude. I když už tehdy tabuli dílem podpořilo město, a také pronajalo pozemek (levostranný pruh u cesty - keřový lem). Zbylé pozemky jsou mého bratrance Pavla. Dosavadní trasy jsou zážitkové i naučné. Je jasné, že kdo chodí pro zdraví často, nebude číst dokola tabule, ale my chceme, aby si lidi sami nacházeli kolem pastvu pro oči. Protože víme, že tam pro ně je. Aby se vraceli, ať na tu přespolní dlouhou, nebo krátkou u rybníka. Každá je jiná, a jiná i v proměnách roku. Radnice je otevřena připomínkám a nápádujím k doplnění (přibyla lavička pod Kolonií). Pořádek neuhlídáme, ale neprohrajeme. Trasy byly upraveny i pro cyklisty, zatím vše běží.

Další velké tvoje plus vidím v tom, že ty máš sice určitou ornitologickou specializaci, ale v krajině vždycky registruješ přírodu jako celek. Vnímáš ryby v potoce, motýly na louce, žáby, kytky, stromy, ale to až do odborných detailů. Nakonec to známe právě z tvých článků, rozhlasových relací a besed. Čím je tedy pro tebe příroda a krajina?

To je snadné - učitelkou. Tou nejlídnější, trpělivou, laskavou. A to zavazuje. Takže se k tomu logicky v tichosti připojilo srdce. Tu krajinu mám rád opravdu dávno a cítím, že sobě se nikdy nevzdálíme. A Klenice? Tam asi začalo všechno. I Bousov v médiích nazývám Městem na Klenici. A ono je. Pak až Boleslav, ale ta už to má jinak, je na soutoku s Jizerou, což mate. Dolní Bousov je jediný.

Skvělou vizitkou pro tebe je i setkávání (až přátelství) s takovými osobnostmi jako je fenomenální kytarista Štěpán Rak, televizní dramaturg a režisér Bedřich Ludvík, básník Josef Brož. Jak si takto „různí“ lidé najdou „společnou notu“?

To je tuze prosté. Myslím, že takové cesty se dřív nebo později nemohou minout. Jsme tolik podobní, i proto jsme se vyskytli v podobném čase na podobných místech. Ale to by tady opravdu bylo nadlouho.

Pavle, jsi nedávným šedesátníkem, tedy zralým mužem, který vykonal velký kus práce v několika oborech. Syn ti pokračuje

v umělecké kovařině i v ornitologii, dcera je výtvarnicí. Ty bys teď už mohl spokojeně zasednout do pohodlného křesla a jen se těšit z plodů své práce. Nebo je tomu jinak a křeslo ještě není na pořadu dne?

Nejsem připravený to udělat a mám strach, že by se mi z něho špatně vstávalo. Medicína mne takřka nezná, chci si dál držet záběr. Od řemesla se tak brzy neodchází, když jsem konečně vybavil dílny, a od slaví-

ků už vůbec ne! Pokud to jen trochu každému jde - život si zaslouží otáčky.

*S Pavlem Kverkem
rozmlouval Tomáš Grindl*

Jak si děti na Bechově hrávaly

V minulosti, i té nedávné, si děti hrávaly jinak než dnes. Rozhodně trávily více času venku a více času se svými kamarády. Ve vzpomínkách svých i dalších pamětníků se vracím do šedesátých let minulého století, tedy do doby před více než padesáti lety.

Zimy byly opravdu zimy, takže jsme měli na výběr, zda půjdeme bruslit na neďaleký rybník nebo ke mlýnu, zda se na bruslích vydáme na výpravu po zamrzlém náhonu nebo i po Klenici, zda půjdeme sáňkovat nebo lyžovat nebo zda budeme jezdit na pytlích naplněných slámou z malého kopečka na Hrázi nebo za Janouškovými na Obci.

Můj manžel vzpomíná, jak jako malí kluci chodili vždy, když mrzlo, polévat lesní cestu vodou, aby vznikla bobová dráha. Z prkýnek a železek bruslí si vyrobili boby a jezdili v ledovém korytu až k železniční trati. Zimních radovánek na Formance si užila spousta dětí mnoha generací. Vzrušující nebyl pouze samotný sjezd, ale hlavně dojezd končící na kolejích. Ten jste si museli načasovat podle jízdního řádu vlaků, neboť končil na silnici přímo na přejezdu.

Někdy se děti dohodly a jeden z nich dělal jakéhosi strážce, který oznamoval, zda jede vlak. Lyžovalo se také na „Kameňáku“. Když jste se dobře rozjeli, mohli jste skončit ve vratech stavení u Dvořákových. Občas se chodilo také sáňkovat, bobovat a lyžovat na malý kopeček na Hrázi nebo na Obec „za Janouškova“, jak jsme tehdy říkali. Tam chodili hlavně Bechováci. Dnes je kopec zastavěný chatami.

Bruslit jsme chodili hlavně na Holubku, což byl rybník při silnici na Bechově. Děvčata se tu učila první otočky, připravovala si sestavy, hráli jsme na honěnou. A když nás tohle všechno přestalo bavit, přešli jsme v bruslích na neďaleký náhon a tam jsme si hráli, stavěli baráčky nebo se vydávali na průzkumné výpravy. Kluci sem chodili hrát hokej, braky většinou tvořily dvě boty. Často jsme šli domů až za tmy. Pamatuji se na doby, kdy bylo tolik sněhu, že ležel všude, tedy i na silnici. Protože byl uježděný, dalo se i po silnici docela dobře bruslit. A tak jsme si obouvali brusle doma a dobruslili jsme až na rybník. Bruslit se chodívalo také na „nádržku“ ke mlýnu. Malý rybníček byl lemovaný vzrostlými

stromy a byl schovaný před světem. Když sněžilo, vypadalo to tu jako v pohádce. Bílé větve stromů obsypané sněhem a sklánějící se nad zamrzlou hladinou vytvářely nezapomenutelnou pohádkovou scenérii. Občas jsme bruslili i na louce, to když se vylila Klenice. Bruslení tady se nám moc líbilo.

S příchodem jara se naše aktivity změnily. Hráli jsme vybíjenou, kluci fotbal, chodili jsme do lesa, stavěli si bunkry, hráli jsme na stopovanou, jezdili na kole, často ve dvou, a tak jsme se čas od času vraceli domů s rozbitými koleny a lokty. Chodili jsme do lesa na podléšky a na konvalinky, když se za Janouškovou zahradou objevily drobné kvítky fialek, trhali jsme je a nosili nejen domů, ale také do školy. Později jsme sbírali borůvky nebo jsme vyráželi na houby. A zakopávali jsme tam poklady!

K vybíjené jsme se scházeli většinou na hřištičku před Kyzivátovými. Tady se hrával také volejbal a neďaleko, u zbrojnice, probíhala hasičská cvičení, kterým jsme jako děti rádi přihlíželi. Fotbalistům sloužilo hřiště nahoře pod lesem. To si vybudovali Bechováci a Svobodiňáci koncem třicátých let. Bylo zatrávněné, obvod nebyl vyznačen, ale na protilehlých stranách stály dvě brány. Jako děti jsme chodili přihlížet, když jsme povyrostiti, chodily jsme my dívky s oblibou fandit.

Hrávali jsme si i v opuštěných chalupách, hlavně na Bechově u Bobků. Tam jsme prolézali starou chalupu, lezli jsme na půdu, kde jsme museli dávat pozor, abychom se ztrouchnivělým stropem nepropadli dolů, lezli jsme po trámech ve stodole a pak se schovávali v seně a nakonec skákali z velké výšky dolů, nebo si dělali baráček v bývalém prasečáku. Občas jsme vlezli do stáje, kde měl ustájené koně pan Šolc, který s nimi jezdil. Někdy jsme šli na výzvědy také do kravína. Procházeli jsme mezi kravami, sledovali dění a pokaždé se trochu báli. Všechny tyto činnosti jsme měli zakázané, všem těmto místům jsme se měli vyhýbat. Mnohdy ale rodiče po čichu poznali, kde jsme zrovna ten den řádili.

Bechov - přibližně rok 1965. Foto: I. Mendlíková

My holky jsme si hrávaly i doma, na zahradě jsme si stavěly domečky ze všeho možného, hrály jsme si na rodinu, na obchod, na školu, na kadeřnici, šily jsme panenkám oblečky, vyráběly pro ně nábyteček nebo ušily stany, jezdily jsme po vesnici s kočárky. Vzpomínám si, jak jsme se jednou s kamarádkou Růžou dohodly, že naše panenky pojedou na dovolenou. Dovezly jsme je k potůčku, nechaly jim tam stan i s lehátko a veškerou výbavou a vrátily se pro ně po několika dnech. Často jsme se oblékali do starých šatů našich maminek či babiček a hráli jsme si na princezny, nebo jsme se zahalovaly do starých záclon a tančily v zahradě jako víly...

Spoustu dní jsme trávily na louce, trhaly květiny a pletly věnečky. Ve vrbičkách pod rybníkem Holubkou jsme měli udělané bludiště a domečky a i tady jsme trávili mnoho času.

Kluci si hrávali na vojáky a na indiány. Na Svobodíně se vytvořily dvě party, které proti sobě bojovaly. Větší kluci si postavili dokonce dělo a udělali si nahore na Formance bunkr. Byl zahlabený do země. K největší bitvě došlo u Dvořákových na Svobodíně. Jedni byli na půdě a bránili ji, házeli po dobytých připravené kameny, ti na ně na oplátku stříleli z praku. Nikomu se naštěstí nic nestalo. Bojovalo se i kuličkami z jílů. Kulička se dala na klacek a s rozmachem vystřelila. Kluci hrávali také špačka. Hrál se na nádraží na peroně. Špičaté dřevíčko se nadhodilo klackem a druhý se ho svým klackem snažil dostat co nejdál. Kluci se občas vydávali i na ryby. Zastavili stavidla a šli loukou směrem od Lhoty, jeden měl podběrák, ostatní proti němu ryby naháněli. Chycené ryby vyhazovali na břeh a pak je donesli domů. V lukách pod „betoňákem“ chytali štiky. Na klacku měli přidělané speciální vidličky, na které je ve vodě napichovali. Někdy se chlapcům podařilo chytit bělice do rukou. Stáli nehnutě ve vodě a číhali, až se rybka dostane ke kraji. Pak museli ukázat svoji pohotovost a hbité ruce. Když bylo po dešti, stavěli jsme hráze v potůčkách a s oblibou se cachtali ve vodě.

Sešla-li se větší parta, hrávali jsme společně různé hry, například škatulata batulata hejbejte se, na sochy, krvavé koleno, Pepičku, kolik je hodin?, na slepou bábu, na vlka a na ovečky, na schovávanou a mnohé další. Skákali jsme přes švihadlo a hráli „školkou“ s míčem o zed’.

Zavěšovali jsme se na braňky plotů a cvičili na nich jako na hrazdě. Lezli jsme do výšek, po střeších všelijakých kůlen, a skákali dolů, nebo jsme šplhali do korun stromů.

V létě jsme chodili do lesa na borůvky a na houby, chodili jsme na třešně do okolních třešňovek, dělali si baráčky v obilí a chodili se koupat. Míst vhodných ke koupání bylo na Bechově několik.

Jedno takové bylo pod stavidly. Na Klenici dosud stojí už dlouho nefunkční stavidla. Před nějakými třiceti čtyřiceti lety šla ještě spustit. Pak vznikla jakási tůň, v níž se dalo koupat. Chodila sem omladina z celé vesnice, koupali se tady psi. Nejdříve jste museli přejít po spadlém kmeni náhon, který tu tekl souběžně s Klenicí, a pak šikově zdolat i železnou konstrukci stavidel, abyste se dostali na druhou stranu. Z louky směrem od mlýna byl potok přístupnější.

Dalším místem, kde se dalo na Klenici koupat, bylo místo, kterému se říkalo „pod mostkem“ nebo také „pod Mendlíkovými“. Nacházelo se pod zahradami svobodínských chalup. V šedesátých letech si chlapi postavili na Klenici hráz, díky které vznikla tůňka hluboká asi metr a půl. Výborné místo na koupání. Dětem samozřejmě nevadilo, že Klenice není příliš čistá, že je v ní bahno a spousta rybníčních škeblí a občas i pijavice. Zábavy si tu užily i tak dost.

Poslední místo – písečák v lese na Obci. V 60. a 70. letech jsme se tam chodili koupat, v prohlubních se totiž držela dešťová voda. Kluci zde proháněli své pionýry neboli prskolety, jak se tehdy říkalo malým motorkám, na jedné z borovic rostoucích na okraji bývalého lomu bylo přivázané lano, na konci bylo upevněno dřevěné madlo, kterého jste se drželi, a pak už stačilo jenom se rozeběhnout a létali jste nad volným prostorem jako pták. V písečáku jsme si jako děti stavěli baráčky a bunkry, nikdy však neměly dlouhého trvání. Počátkem devadesátých let se toto postupně zarůstající místo stalo základnou místní omladiny. Měli tady postavené ohniště a kolem něho udělané sezení ze špalků a často se tu scházeli k různým akcím a oslavám.

Když nastal podzim, přesunuly se naše aktivity na pole. Pomáhali jsme „jezeďákům“ sklízet, co se dalo. Nejlepší byly krmné kedlubny a krmný hrách. Ale vů-

bec nejlepší bylo strniště. Někteří z nás ještě pamatují, jak sem museli nahnat a pak také hlídat babiččiny husy, jiní sbírali klásky a my, co jsme doma naštěstí hospodářství neměli, jsme si tu hráli. Pálili jsme ohničky, opékali jablka nebo hrušky či nalezené brambory, hráli různé hry. Ale úplně nejlepší bylo, když na poli zůstaly ležet slisované balíky slámy. Ty jsme využívali ke stavbě baráčků, bunkrů či hradů. Dost jsme se při tom nadřeli, ale námaha stála za to. Pak jsme si tu mohli hrát třeba na rytíře tak dlouho, dokud nám náš hrad nerozebrali a neodvezli. Báječné bylo, když někde poblíž postavili stoh. To bylo teprve to pravé eldorádo! Lezli jsme nahoru, skákali dolů do slámy, dělali si tu tajné chodby. Až příchod studeného počasí nás odtud vyhnal. Ti o pár let starší sem také chodívali. Měli svou partu, do které jsme my mladší ovšem nepatřili. Manžel, který trávil na Svobodíně u babičky a u tety spoustu času, patřil k partě těch starších. Vzpomíná, jak si jednou ve stohu s kluky a s děvčaty rozdělali ohýnek. Pracně si vyhloubili veliký prostor, aby se do něho všichni vešli, a rozdělali oheň. Úkolem všech bylo uplácávat rozbíhající se plameny. Zřejmě byli všichni zruční a pohotiví, protože k požáru nedošlo. Stoh byl místem, kde se děti nejen vyřádily, ale také zde získávaly první sexuální zkušenosti. Nejprve teoreticky, když měli štěstí na milenecké dvojice, které zde hledaly azyl. Možná, že mnozí přistižení později v duchu děkovali „těm parchantům, se kterými si to vyřídí“, že na ně začali seshora házet balíky slámy zrovna, když... Občas se našel i odvážlivec, který si to s partou výrostků chtěl vyřídít přímo a rozhodl se vyšplhat nahoru, zatímco polekaná dívčina se krčila dole a snažila se co nejdříve se doobléknout. Odvážlivec neměl proti mnohonásobné přesile a balíkům slámy padajícím mu na hlavu šanci. No a když děti zvládly teorii, dorůstaly a mohly pomalu přistoupit k získávání praxe.

Praxe. To je to správné slovo, které doprovázelo naše dětství a dospívání. A radost z toho vyzkoušet si všechno na vlastní kůži, radost z objevování, z poznávání dosud nepoznaného, z mnoha hodin strávených s kamarády, z nevinosti prvních lásek, z pohybu, z dobrodružství, z překonaného strachu, ze hry a nikdy nekončící zábavy...

Ingrid Mendlíková

Historie pomníků padlých před hřbitovem

/dokončení ze strany 1/

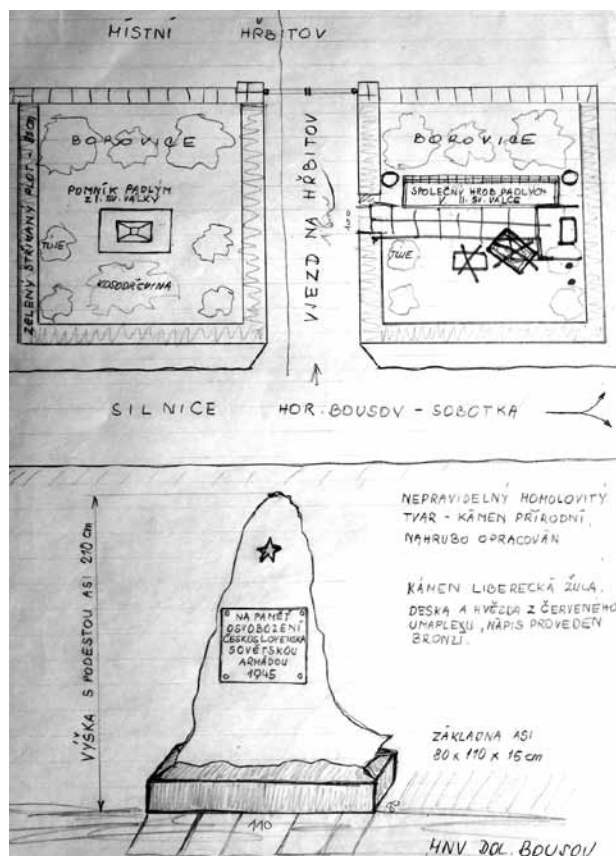
Po obřadech zazpíval zpěvácký spolek Stojmír za řízení sbormistra br. Josefa Severy poprvé po dlouhých letech zákazu hymnu Kde domov můj a Nad Tatrou se blýská. Stovky českých dětí slyšely tyto velebné zvuky poprvé v životě. Místní početná kapela br. Fr. Ječného a mohutný hudební sbor br. Cidlinského z Kněžmosta htají střídavě národní písně dlouhému průvodu, který prošel celým městem a zamířil na hřbitov, Zde nastoupilo k otevřeným hrobům 40 mužů ruského vojska a plameným proslovem se s padlými hrdiny rozloučil čsl. Farář Fr. Benda. Nad společným hrobem bylo postaveno ukořistěné německé dělo jako prozatímní památník. V hrobě jsou uloženi: Emil Chalupa, Václav Anděl (padli u Ledců), Karel Smetana (padl pod Rachvaly), Antonín Tejkl, Marie Tejlková (zastřeleni při průjezdu Němců), Alois Tůma, Václav Král, Bohumil Žďánský, Josef Mařan, Jaroslav Smolík, Foerster, František Hrádek, Bode Imrich, Šebeň Vojtěch (padli u Pyrámu), František Ságl (padl při průjezdu Němců H. Bousovem), Josef Doškár (zemřel na skvrnitý tyf). Důstojná úprava místa se však dlouho nekonala. V roce 1950 si MNV Dolní Bousov vyžádal nabídky na postavení památníku obětem druhé světové války pohřbených před hřbitovem. Z došlých nabídek vyhovovala nabídka firmy Českomoravského průmyslu kamene, národní podnik Havlíčkův Brod. Na fond pro postavení tohoto pomníku bylo uloženo ze sbírek občanů ve staré měně 214.665 K, v nové měně 57.790 Kčs. Nedostávalo se ještě 40. 000 Kčs. Ty dokázalo město někde získat a 6. května 1951 byl pomník padlých odhalen. Ke 750 osobám promluvil MUDr. Pinkas, zazpíval Stojmír roušku zahalující pomník odhalil předseda MNV Fr. Zoufalý. Místo posledního odpočinku šestnácti obětí druhé světové války se po šesti letech dočkalo důstojné podoby, v jaké je bez velkých změn známe dodnes.

V roce 1975 u příležitosti oslav 30. výročí osvobození Československa byl vpravo před hroby padlých vztýčen pamětní kámen. A jaké bylo ideologické zdůvodnění jeho vztýčení? O tom i o jeho realizaci svědčí materiály uložené v okresním archivu. Při sestavování celooobecního závazku na rok 1975 bylo doporučeno, aby před

hroby padlých byl postaven vyšší kámen jako upomínkový bod. Tento návrh byl přijat proto, že byla usouzena nesouměrnost levé části prostoru před hřbitovem, kde stojí pomník za padlé z 1. světové války, který je vysoký asi 2,5 metru, takže přes sestříhovaný zelený plot, který se udržuje ve výšce asi 80 cm, je v tomto prostoru ze silnice zřetelně viditelný. Na pravé straně je stejný prostor, kde jsou umístěny hroby 16 padlých občanů z revoluce druhé světové války. Architektonicky byly tyto společné hroby se záhlavními kameny a deskami se jmény postaveny velmi nízké, čímž je tento společný hrob při pohledu ze silnice utopen a tím neosouměrný s levou stranou. Z toho důvodu byl přijat návrh, aby před tato hroby byl postaven neopracovaný přírodní kámen v homolovité figuře, ve výšce asi 200 cm, čímž by oba prostory byly vyrovnány. Na kámen bude připevněn rám s nápisem „Na paměť osvobození Československa slavnou Sovětskou armádou v roce 1945“.

A jaká byla cesta od myšlenky k realizaci? I to popisují materiály z archivu. Na podkladě přijatého návrhu tajemníka MNV Vlastimila Vošňakovského v radě MNV o výstavbě památníku byl tento bod zahrnut do celooobecního závazku s finančním nákladem 8.000 Kčs. Při osobní návštěvě tajemníka v lomech v Liberci byl kámen vybrán a na jeho dodávku předložena objednávka s dodávkou v polovině dubna. K postavení památníku bylo vypracováno několik alternativ. OV KSČ požadoval k odsouhlasení výstavby ideologické zdůvodnění, které muselo být v počtu 25 kusů předloženo. Poté OV vyžadoval ještě situační plánec včetně přesného znění nápisu. Doporučen byl architekt MěNV Mladá Boleslav Kysela, za jehož pomoci byl plánec zpracován, v Planografii Mladá Boleslav patnáctkrát rozmnožen a 22. dubna předložen k projednání na KV KSČ. Ten 30. dubna návrh odsouhlasil.

S vlastní výstavbou bylo zahájeno 3. května, kdy tajemník s dcerou vykopalí základy

a za pomoci Jar. Jandy ze stavby čerpací stanice byl dovezen namíchaný beton pro základ pod památníčkem. 6. května odpoledne za spolupráce VÚ 9124, který zapůjčil zvedací stroj ekonor s řidičem Jar. Fialou, dále Jar. Jandy, Mir. Pajera, Josefa Bartoně (předsedy MNV) a Vl. Vošňakovského byl kámen postaven a usazen. 7. května Bartoň, Vošňakovský a Pravoslav Nosek provedli podbetonování, cihlový obrubník a navezení zeminy. 8. května dopoledne byla na pomníček upevněna deska s nápisem a hvězdička. Toto provedl tajemník, zatímco předseda prováděl nátěr a upevnění stožárů na vlnky. V poledne bylo hotovo a místní zahradnictví Komunálních služeb provedlo osázení květinami. Památníček byl zahalen šedou lehkou tkaninou a tím připraven v večerním odhalení. Na něj zajistil náčelník VB kapitán Kejmar osvětlovací efekty vypalováním světlíc. K vlastnímu odhalení došlo v závěru projevu zástupce OV KSČ Sedláčka. Přítomných asi tisíc občanů ohodnotilo jako nejpůsobivější osvětlovací efekty.

Tolik historie žulového pomníčku, který prostor před hřbitovem doplňuje již čtyřicet pět let.

Miloslav Ječný

Knižní novinky

Tipy z městské knihovny:

Dětská literatura:

- ◆ **Dům myšek – Piknik** (K. Schaapman)
- ◆ **Karlík a továrna na čokoládu** (R. Dahl)
- ◆ **A jako Antarktida** – pohled z druhé strany
- ◆ **Můj stát** – putování za českými prezidenty

Romány:

- ◆ **Návrat do divočiny** (A. Palán) Kniha popisuje vznik původní knihy i její dopad na čtenáře. Autor se vrací k jednotlivým zpovídaným osobnostem a vypráví řadu okolností, včetně vlastního náhledu.
- ◆ **Mrtvá zóna** (S. King) Hrdina prožije po autohavárii čtyři roky v kómatu a po probuzení zjistí, že se u něho vyvinula schopnost vidět do budoucnosti.
- ◆ **Hrdinové ve člunu** (D. Brown) Nikdo nečekal, že by posádka osmiveslice složená ze synů dřevorubců, dělníků a farmářů, mohla porazit elitní týmy, a přesto to dokázali. Nakonec šokovali celý svět, když porazili i tým Německa, který vesloval pro Adolfa Hitlera na OH v roce 1936.
- ◆ **Šikmý kostel** (K. Lednická) Románová kronika někdejší pastevecké vesnice, která vystavěla svůj rozkvět na těžbě uhlí, aby poté zanikla.
- ◆ **Úplně cizí lidé** (L. Moriarty) Devět klientů, devět různých životních příběhů. Tito doposud neznámí lidé se prvně setkají v luxusních lázních uprostřed pustiny, aby zde společně podstoupili proměnu duše i těla.
- ◆ **Příznání taxikářů** (J. Němčík) Knižní podoba blogu, v němž se autor dělil o příběhy vyslechnuté a vypořádané z pozice řidiče taxiku.

Naučná literatura:

- ◆ **Tradinář** – rodinný a tvořivý rok plný oslav a rituálů
- ◆ **Plané rostliny v kuchyni** (D. Lánská)
- ◆ **Kaktusy, otrněná krása** (L. Kunte)
- ◆ **Adam Ondra** – lezec tělem i duší
- ◆ **Láskominy Denisy Bartošové**
- ◆ **Zdraví z klášterní lékárny** (K. Saum)
- ◆ **Bylinky pro děti a maminky 2** (M. Kröhnová)

Historie – Stav knihoven na sobotecku

(Zdroj: ČESKÁ OSVĚTA, 1906, F. Šc. v Pokrokových Novinách, 1906 ř. 35.)

Krajinský spolek Jizeran, provedl na okrese soboteckém statistiku knihoven, jež opět je dokladem, jak málo postaráno jest o potřeby našeho lidu po stránce duševní spravy. Aby fakta určitěji vynikla, uvádíme nejprve poměry na venkově zvlášť a pak teprve ve městech.

Stav knihoven na venkově jest velmi neutěšený. Z 35 obcí katastrálního okresu soboteckého veřejné lidové knihovny mají pouze 4 obce: Hoření Bousov, Libošovice, Mladějov a Všeborsko. Spolkových knihoven, které jsou ovšem i nečlenům přístupny, jest 5: hasičského sboru v Domousnicích-Rabakově, Podkosti, Řitonicích, Samšíně a knihovna čtenářské besedy v Domousnicích-Rabakově. Tedy 27 obcí venkovských knihovny vůbec nemá. V Markvarticích a Oseku jsou obecní knihovny. V prvé se však již dlouho nepůjčuje, druhá pak jest naprosto bezcenná. Z knihoven nemají ani 100 svazků (rozuměj knih) – 2, přes 100 svazků – 5, přes 200 svazků jen 2. Počet knih v nich celkem: 1 429, připadá tedy 1 kniha teprve na 8 čtenářů venkovských (venkov dle sčítání r. 1900 – 11.358 obyvatel).

Knihovnický jsou většinou pp. učitelé. Dle dotazníků knihovny (až na Kost 272 knih) vesměs knihy nedostačují jednak co do počtu, hlavně však jeví se citelná potřeba knih poučné vzdělávací a dobrých původních prací českých. I krváky a romány z novin často jsou (zejm. Všeborsko). Knihovny nedoplňují se vsude pravidelně ročně; náklad musí si obyčejně knihovna opatřovati sama ze členských příspěvků a poplatků z půjčených knih. Obce – ač je to jich povinností – však málo podporují. (Jen H. Bousov a Řitnice.) V okrese převážně zemědělském, jako jest sobotecký, čtenářstvo doplňuje se hlavně ze řad maloročníků a živnostníků. Dělnictvo zemědělské – v okrese sob. není zorganizováno – čte málo.

Soukromé knihovny mají obyčejně učitelé, kteří půjčí rádi. Jinak ovšem „poskytuje ochotně stravu“ farář, obzvláště ženám a dívkám (Mladějov a Markvartice). Denní stravu (myšleno noviny) podávat má na venkově téměř vyhrazeno N. Politika (vice ex.), v menších Pražské Noviny. V lepších Národních Listy a krajinské Mladobol. Listy, Jizeran

i Pokrokové Noviny. Soukromě Venkov. Zemědělské Listy atd. Ruch v Domousnicích a Řitonicích.

Na města (Sobotka a Bousov Dolní) připadá více knihoven. Veřejná knihovna v Sobotce zal. r. 1898 disponuje 110 K ročně. Obec přispívá 50 K, město a okres po 20 K, záložna okr. a obč. po 10 K. Z knih Obč. Besedy, Sokola a Studujících má 601 knihu.

Spolkových knihoven je celkem 6. V Sobotce: Občanská beseda as 1000 sv. (r. 1862), Omladina 276 sv., Řemesl. beseda 485 sv. (1885), Studující 810 kn. (zal. 1877, revidovaná r. 1900). V Dolním Bousově: Občanská beseda 850 kn. (r. 1882; knihovnik P. Černý, kaplan), Řemeslnická beseda 175 (r. 1892).

Knih v městech tedy celkem 4197. Obyvatel 4417 – tedy 1 kniha na 1 obyvatele. Městské knihovny obsahují poměrně velký počet knih. Však vnitřní hodnota neodpovídá nikterak jejich kvantu. Velmi dobrá je knihovna studentská.

Úhrnem knih v knihovnách okresu soboteckého 5626; připadá 1 kniha as na 3 obyvatele. (Dle sčítání r. 1900 počet obyv. okresu soboteckého 15 775). Ve skutečnosti však poměry tyto jeví se mnohem nepříznivěji. Vnitřní hodnota knihoven není vždy tak veliká, neboť mnohé knihovny chovají ještě četby nedobré (krváky, romány z novin – Všeborsko, Omladina sobotecká), mnohé z nich založeny jsou třebas před 40 lety a od té doby nepřehlédnuty, po případě málo doplněny (Mladějov) a tak mnohé skříňně knihoven zbytečně jsou naplněny knihami nyní bezcennými neb chatrnými. Revize byla by téměř u všech nutná a pp. knihovnicki a správy knihoven měli by se častěji podjati té práce, aby mnohé knihovny neomračovaly jenom počtem knih, nýbrž i jejich hodnotou.

Současnost

To byl historický pohled na knihovny regionu z roku 1906. Tehdy požadovaná revize (neboli inventura) knih byla v současné dolnobousovské knihovně a jejich pobočkách (Bechov, Horní Bousov) provedena během nucené „koronavirové“

uzávěry v průběhu měsíce dubna. Během revize bylo zkontrolováno 15 tisíc knih a z toho více než 1000 zastaralých, opotřebovaných knih vyřazeno. Takže z tohoto hlediska, máme vzhledem k historickým požadavkům čisté svědomí.

Pro zajímavost ještě uvádím velmi stručný vývoj dolnobousovské knihovny a počtu jejích poboček:

1862 Založena v Dolním Bousově knihovna (100 svazků knih)

1958 Knihovna převedena na Okrskovou lidovou knihovnu spravující

také Rohatsko, Skyšice, Vlčí Pole, Bechov a Obrubce. Knihovna evidovala 2 776 knih.

1977 Knihovna přestěhována do opravených prostor bývalé spořitelny, nám. TGM 122, převedena na Střediskovou knihovnu s funkcí metodického vedení pro obce Bechov, Domousnice, Horní Bousov, Rakov, Řitnice, Skyšice, Veselice a Vlčí Pole. Provedena profesionalizace knihovny, knihovnice Magda Procházková. V Dolním Bousově bylo 5 567 knih.

2009 Knihovna přestěhována do vlastní budovy – zrekonstruované bývalé fary v Kostelní ulici 141, doplněna o turistické informační centrum a galerii. Zachovány byly pobočkové knihovny na Bechově a v Horním Bousově. Ostatní pobočky byly v předchozích letech buď pro nedostatek amatérských knihovníků, nezájem čtenářů nebo z důvodu problémů se sháněním vhodných prostor zrušeny.

Dita Říhová

Knihovnu má Bechov i Horní Bousov

Věděli jste, že do knihovny si můžete zajít i ve dvou spádových obcích Dolního Bousova? Městská knihovna Dolní Bousov má totiž i své pobočky. Místní knihovna v Bechově sídlí v bývalé škole (nyní klubovna hasičů). Pro knihovnu zde hasiči vyčlenili vstupní předsíň, kam se vejde přibližně 550 knih ve třech skříních. Knihovnicí je nyní bývalá paní učitelka Ingrid Mendliková, na kterou se také můžete s potřebou knih kdykoli obracet.

Otevírací doba knihovny je volně podle domluvy na mailu ingrid.mendlikova@seznam.cz nebo zazvoněním na dům čp. 39 v ulici přímo za bývalou školou.

Pobočka Horní Bousov – místní knihovna sídlí opět v budově bývalé školy, na okraji Horního Bousova. Knihovnicí je Magda Procházková a knihy si můžete přijít vypůjčit každé pondělí od 14–16 hodin. Tato pobočka má pro sebe více místa, a tak si zde můžete vybrat z téměř 2 000 knih.

Kromě stálého fondu jsou do poboček pravidelně (přibližně 2-3x ročně) doplňovány nejnovější knihy tzv. výměnými soubory. Jedná se o soubor přibližně 50 knih, které tvoří průřez novinkami knih pro děti, detektivkami a dalšími romány pro dospělé. Tento balík knih se po určité době opět vrátí do mateřské knihovny a místo nich se vyberou další novinky.

Dita Říhová

Pobočka knihovny na Bechově

Interiér pobočky knihovny v Horním Bousově

Po 37 letech kroužkování slavíků konečně výsledek!

Osmatřicátá kroužkovací sezóna začala skvěle. Dočkal jsem se u slavíků prvního zpětného hlášení ze zahraničí. Okroužkovat jsem jich musel 2656, aby ten následující zařídil senzaci. Co je korunou všeho – slavík byl označen v Dolním Bousově, ve Slavičím háji. Podobné výsledky i u jiných druhů jsou vždy dílem náhody, tady došlo ke všemu k dvojnásobně. Šťastlivcem mohl být kdekterý, třeba slavík od Husí Lhoty či od Hradiště, anebo z Kolomut. Ne, vyšlo to na místa mých začátků. Pojďme se podívat za uvedeným případem, pokusím se ryze odbornou záležitost k vám převyprávět.

Při jednom z nočních odchyťů byl 15. srpna 2019 spolu s několika jinými v čase rozednění chycen a okroužkován slavík obecný – pták, který se toho roku někde narodil, tedy mladý. Toho dne po označení, se možná zdržoval do večera někde v okolí či přímo v místě. Pak vzlétl do noci k další etapě, o níž jako nezkušený (prvně letící) nevěděl zhora nic. Jen instinkt jej navigoval a nejspíš ne špatně, protože v Africe úspěšně přezimoval, a na začátku jara vyrazil zpět. Cesty slavíků vzdušnou čarou měří kolem pěti tisíc kilometrů, ptáci však urazí pochopitelně daleko víc. Zmíněný jedinec opustil Sahel, přeletěl největší poušť světa – Saharu,

překonal i moře. Evropské pobřeží na začátku letošního dubna bylo příznivé, jaro všude kolem. Při jedné ze zastávek ovšem udělal chybu. Ve městě Vileneuve-sur-Lot, v regionu Lot-et-Garonne 14. dubna ráno narazil do okna a zůstal ležet na zemi. Francouzský nálezcce slavíka sice nepoznal a nezařadil do druhu, ale věděl, jak pomoci z omráčení. Než jej zotaveného propustil k další cestě, opsal z kroužku: N. Museum Praha TY 34424 a odeslal do Paříže. Kroužkovací centrály po ce-

lém světě spolupracují, a tak se výsledek po chvíli objevil v Praze. A s gratulací pak následně u mne.

Právě pro podobná zjištění se ptáci kroužkují. Abychom uměli pochopit míru přežívání, migrační strategii, ale i vazbu k hnízdišti či místu narození. Emoce kolem toho, radosti i chvíle napětí, jsou efekty pouze doprovodné. Starají se však o to, aby člověka investovaný čas navíc i těšil.

Pavel Kverek

Stromy a les v souvislostech

V poslední době většina z nás chodí více do přírody, zasportovat si, nebo „jen tak být“. Já sama také vyhledávám místa, kde se mohu ztišit a jenom naslouchat. Jedním z takových míst je pro mne les. Les není jen náhodné seskupení stromů! Každá jednotlivost má v lese své nezastupitelné místo a všechno v něm souvisí s dokonale sladěným celkem. Kdo četl knihy německého lesníka Petera Wohllebena, dá mi za pravdu. Bohužel my lidé křehkou rovnováhu lesa neustále narušujeme. Je jisté, že se máme řídit moudrostí přírody, která tu byla před námi a bude i po nás. Nesázet monokulturní porosty

jen kvůli zisku, který přinese prodej dřeva. Příroda miluje pestrost, smrky zničí kůrovec. Je mi nesmírně líto obrovských holin, které vznikají po vytěžení lesa napačeného kůrovcem. Obnažená velká plocha, kterou dřív býval les, své funkce hned tak neobnoví, sucho se bude moci dál šířit... Navíc, mnohé paseky jsou opět osázeny smrkem. Je důvodem nedostatek jiných sazenic?

Pojďme se podívat na stromy z trochu jiné perspektivy, třeba z pohledu našich velmi dávných předků Keltů. Strom je především živý. Dýchá, roste, přijímá potravu, rozmnožuje se... tedy nese všechny

známky živého organismu. I když rostou v lese dva buky stejného stáří vedle sebe, je každý z nich jedinečný. A jako člověk má duši, i strom má jistě své „éterické já“, které jej oživuje. Staří Keltové a jiné přírodní národy vycífovali mnohem více, než lidé dneška. My jako strom vnímáme jen jeho viditelné části: kořeny, kmen, korunu; vnímáme strom spíš jako biomasu.

Keltové měli dokonce systém řazení stromů vzhledem k běhu roku, jakýsi stromový horoskop. Lidé narození do dnů vlády určitého stromu, s ním měli hodně společného a mohli se od něj leccos naučit. Keltové ale vnímali kalendář zcela

jinak, než my. My jsme například zvyklí, že rovnodennost je 21. 3. a 23. 9. Oni ji slavili tak, jak ji skutečně prožívala příroda, někdy s odchylkou několika dnů, i podle počasí. Neřídili se kalendářem jako my. Prostě cítili, že je to „ted“.

Ke stromům cítili vděčnost a úctu, jako k celé přírodě, která je obklopovala. Stromy, rostliny, zvířata, lidé – všichni si byli navzájem partnery. Podobně to cítili severoameričtí indiáni – nemohli pochopit, že bílí od nich chtějí „koupit zemi“ – jako by lidem (ať už bílým, rudým nebo černým) někdy patřila!

Často jsem uvažovala nad tím, jak lidé v dávných dobách poznali jedovaté rostliny a houby od těch jedlých a léčivých. A pak jsem na to přišla! Je to jednoduché. Oni byli s přírodou naprosto sžití. Vnímali tedy i jemné „vyzařování“ rostlin. Jistě se záření léčivky naprosto liší od vyzařování, které do okolí vysílá jedovatá rostlina.

To se týká také stromů. Myslím si, že třeba Keltové spontánně vnímali, co se k čemu hodí a jak mohou jednotlivé vlastnosti stromů použít. Záměrně nepíšu „využít“. V době, kdy člověk a příroda byli „zajedno“, se dřevo sklízelo tak, že se osekávaly velké větve stromů, místo toho, aby se pokácel celý strom. Pojem „temný les“ byl tenkrát skutečný, opravdu byla v lese místa, kde byla tma i v pravé poledne. V rozsáhlém lesním porostu se často stalo, že člověk zabloudil a nenašel cestu ven, tak jak to známe z pohádek. Kácení posvátných dubových hájů ve staré Anglii kvůli stavbě lodí byl asi začátek konce lidského hospodaření s lesy a planetou...

Ale vraťme se k léčivým účinkům energie stromů. Nejlépe ji ucítíme přímo u zdroje. Při procházce lesem můžeme přistoupit ke stromu, který nás něčím zaujme, a vyzkoušet, jak na nás jeho energie působí. Třeba borovice prohřívá a léčí lidi trpící pocitem viny, je velmi houževnatá. Modřín léčí ty, kteří jsou „od života samá modřina“, tzn. cítí se být smýkáni osudem, jsou velmi citliví až precitlivělí.

Zajímavá je vlastnost jasanu, pod nímž všechno v pohodě roste a prosperuje, protože jeho koruna propouští sluneční jas až dolů. Pro Kelty měly zvláštní postavení stromy zasvěcené dnům slunovratu a rovnodennosti. Lidé, kteří se narodili ten den, byli „miláčky bohů“. Například dub (21. 3.) zosobňuje pevnost směrem k oko-

Rozsáhlé paseky kvůli kůrovci – oblast Ryka (les mezi Spařenci a Vl. Polem)

li. Buk (22. 12.) zase pevnost sám k sobě. Semínka buku chutí připomínají oříšky. Ochutnala jsem na jaře mladé listy buku, byly výborné, mírně nakyslé.

Bříza (24. 6.) - zosobnění jara, čistoty a radosti. Indogermánské slovo „bhereg“ znamená „všehalící jas“, proudí z ní omlazující a očištná energie.

Olše (23. 9.) má nádhernou ohnivou barvu čerstvého dřeva. Je ztělesněním trpělivosti. Staré národy věřili, že v její koruně sídlí vítr. Příslloví říká: „Tam, kde stojí olše, tam je sena nůše“ – upozorňuje na schopnost olše vázat vzdušný dusík pomocí hlízkovitých bakterií na kořenech. Dusík je výborné hnojivo, takže rostliny pod olší lépe prospívají.

Lípa je „třikrát srdce“ – tvarem přirozené koruny, listu i kořenového systému. Zpodobňuje srdečnost. V dávných dobách se na návších pod lipou konala shromáždění lidu. Soud konaný pod lipou došel k mnohem mírnějším závěrům než ten, který se konal pod dubem. Lípa je vůbec považovaná za symbol našeho národa. Její ratolest zdobí prezidentskou standardu, části vojenských uniforem, státní znak a ceniny i různé pomníky. Na dřívější korunové minci byla dívka sázející lipku. Lípy zdobí návsi, vchody ke kaplím a kostelům, hřbitovy, památná místa.

Javor zase působí proti zánětům mandlí a krčních uzlin. K léčbě se používají usušené a spařené listy. Odvar z větví i s kůrou sloužil k obkladům při horečce a otocích. Léčivé účinky javorového sirupu jsou nesporné. Ze dřeva javoru bývaly kolébky (odpuzuje noční můry) i housle (skvělé rezonanční vlastnosti).

Když se zadíváme na opadaný kaštan (jírovec), bude nám nápadná podobnost s lidským krevním oběhem. Jeho větve skutečně připomínají uspořádání cévního systému. A účinky kaštanu? Vývar z kůry na koupel při poruchách prokrvení, kaštanové masti na křečové žíly. Duchovně působí na rovnováhu mezi rozumem a citem.

Když opustíme stromy, ale zůstaneme u dřevin: „Před heřmánkem smekni a před bezem klekni“. Černý bez je nenahraditelnou léčivkou uznávanou i alopatickými lékaři. Všechny další dřeviny jsou samozřejmě také zajímavé a užitečné. V pestrosti a proměnách přírody neustále proudí skutečný život. Je krásné, že se k němu můžeme připojit v každém okamžiku. Nedávno po internetu kolovalo doporučení, že by člověk měl denně strávit nejméně 20 minut díváním se do koruny stromu. Kdo spěchá, tak hodinu.

Pavla Bartková

Společenská kronika

Vzpomínka

Dne 21. 5. 2020 uplyne 1 rok ode dne, kdy nás v den svých 78. narozenin navždy opustil náš milovaný pan učitel Jaroslav Bernart. V našich srdcích zůstala bolavá rána, ale v našich myslích je tu „Járinek“ stále s námi.

Vzpomínají manželka a dcery s rodinami

Čas letí, ale vzpomínky zůstávají. Dne 10. 6. 2020 uplyne 1 rok od úmrtí mého manžela Miloslava Orta. S láskou vzpomínám

manželka a děti s rodinami.

14. června vzpomene na 5. výročí úmrtí naší maminky, babičky a prababičky Vlasty Králové. Stále vzpomínají

děti Olda, Věna, Nad'a s rodinami.

Dne 3. 7. 2013 nás navždy opustila paní Marie Svobodová a 20. 7. 2001 pan František Svoboda. Stále vzpomínám

syn s rodinou.

Kulturní tipy

22. 6. Otevřená SOBOTA v knihovně, 9–12 mimořádně otevřeno pro veřejnost

22. 6. Dětský den, 15–19, na fotbalovém stadionu

22. 6. Ukončení sezony DBSK, 19.00, na fotbalovém stadionu

1. 7. – 30. 8. Komenského Labyrint světa a ráj srdce, výstava z majetku Národního pedagogického muzea a knihovny v galerii Na faře

11. 7. Bousovská neckyáda, 15.00, rybník Pískovák

15. 7. Čteme s nečtenáři, 9.00 v knihovně, čtení pro děti od 4–7 let

17. 7. Letní kino v zahradě, 21.30, promítáme film Vlastníci

Aktuální informace a podrobnosti najdete na

www.infocentrum.dolnibousov.cz

a na plakátovacích plochách.

Exkurze za orchidejemi na Dolnobousovsku

První byla do Domousnic. Někteří dořazili autobusem, jiní vlastními vozy nebo na kole. První zastávka byla nad zámekem u památných lip a dubu. Po cestě jsme si ještě vysvětlili na praktických ukázkách rozdíly mezi listy klenu, javoru mléče a babyky. Byla obzvlášť dobrá viditelnost, na kopci před lesem bylo vidět až na leskou špičku Ještědu i na Mladou Boleslav. Obdivovali jsme nejen orchideje, ale také milé dokvétající konvalinky, krtičník hlíznatý, žindavu evropskou, pstroček dvoulistý a medovník meduňkolistý. Okrotice už dokvétají, hlístníky jsou většinou také odkvetlé, vstavače nachové jsou v nejlepším květu, stejně tak i bradáčky vejčité. Křehké vemeníky jsme našli jak kvetoucí, tak ještě nerozkvetlé. Objevili jsme také zajímavý hmyz, například červeného brouka asi 2,5 cm velkého.

Po návratu na náměstí v DB jsme se přesunuli auty do Záhub k lesnímu hříb-

tůvku. Čekání, než všichni dorazí, jsme si ukrátili vyplňováním křížovky, ve které jsme uplatnili vědomosti nabyté v Domousnicích. V tajence vyšla OKROTICE, orchidej v Domousnicích nejrozšířenější. Za vylustění křížovky si každý mohl vybrat nálepku s rostlinami a živočichy české přírody. Cestou na PP Křížánku jsme viděli obsazenou hnízdní dutinu strakapouda, ptáčata se hlasitě ozývala. Na louce samotné kvetl hojně hadí mord nízký, vítod, kozlík dvoudomý, prstnatec májový a bradáček vejčitý. Prstnatec Fuchsův, který je na louce nejhojnější, byl teprve ve stádiu pupat, předpokládáme, že rozkvetne až za týden nebo 14 dní. Na louce opět známý drobný motýlek soumarčnick a zajímavá kukla přilepená ke stéblu trávy – obalená kousičky kůry a jehličí, pravděpodobně vakonoš. Cestou z PP k památným lipám na Křížánku jsme v příkopě lesní cesty objevili desítku kvetoucího hlístníku

hnízdáku. Na Křížánku jsme se občerstvili výbornou pramenitou vodou a přešli jsme k památným lipám. Zjistili jsme, že nejsou v dobrém stavu, v jejich okolí bylo mnoho spadných čerstvých listů, všechny měly podivně načernalou stopku. Vypadalo to na napadení nějakým hmyzem, snad bejломorka?

Mnozí ze 23 účastníků exkurzí (14 dospělých a 9 dětí včetně dvou vedoucích) se po 17. hodině rozloučili, ale zbylých 13 pokračovalo ještě na rozkvetlé louky pana Bradny nad Vlčím Polem, kde jsme exkurze zakončili pohledem na desítky kvetoucích prstnateců a kosatečů sibiřských.

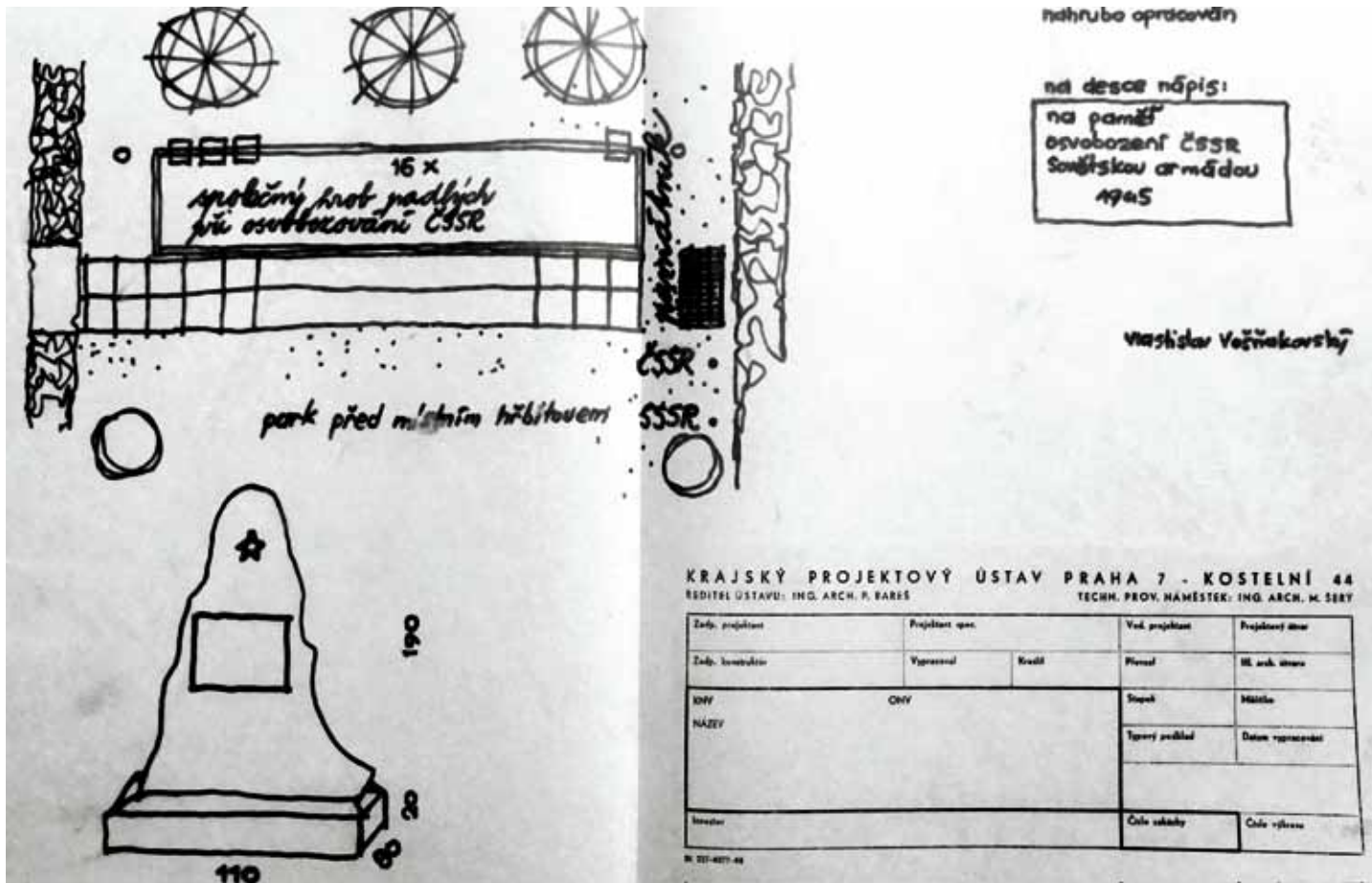
Vydařilo se počasí, sešli se příjemní lidé, takže jsme si všichni pochvalovali příjemně strávené odpoledne.

P. Bartková, L. Hejnová

Zpravodaj Bousovák, vychází jako dvouměsíčník. Vydavatel: Město Dolní Bousov, nám. TGM 1, 294 04 Dolní Bousov, IČ: 00237680. Vydání povoleno MK ČR pod číslem E 13240. Pověřená redaktorka: Ing. Dita Říhová. Redakce: Ing. Dita Říhová, Miloslav Ječný, Zuzana Zemanová. Náklad 1250 výtisků. Grafická úprava a tisk MS Polygrafie s.r.o., Horka 35, 294 01 Bakov nad Jizerou, www.mspolygrafie.cz.

Příspěvky a inzerci přijímá Městská knihovna a infocentrum, tel.: 322 312 001, 322 312 002, infocentrum@dolni-bousov.cz. Uveřejněné příspěvky nemusí vyjadřovat názory redakční rady zpravodaje. Uzávěrka příštího čísla 15. 7. 2020. Později podané příspěvky nebo neuhrazené inzeráty nebudou otištěny. Děkujeme za pochopení.

Náhled projektu pomníku padlým v 2. sv. válce uloženého v okresním archivu v Ml. Boleslavi.

Tradice se znovu obnovuje. Před budovou bývalé školy na Bechově stála jedna ze třinácti letošních májek.

H. Bousov, před domem čp. 19 probíhá rekonstrukce studánky. Po dokončení bude majitelem zpřístupněna veřejnosti.

Místní knihovna Bechov

Místní knihovna Horní Bousov

LETNÍ KINO

17. 7. 2020

21:30

Komedie/Drama/Česko/2019/97 min.

14. 8. 2020

21:00

Hudební/Komedie/Velká Británie/2019/116 min.

KINO
PRO
BOUSOV

Promítáme v zahradě za kostelem (Kostelní ulice, Dolní Bousov).
V případě špatného počasí se projekce přesune do knihovny.

Vstupné: 50 Kč

Myslíme ekologicky
Betonové výrobky

návrh • výroba • pokládka

stavíme ekonomicky

Stropní panely ALIDAL

175 a 210 mm

**80 m² stropu ALIDAL
položeno za 1 hodinu**

DOBIÁŠ
Založeno 1991

DOBIÁŠ, spol. s r. o. • Kněžmost 237 • tel.: 602 193 523 • www.dobias-knezmost.cz • www.alidal.cz • www.vlukach.cz